

ትልሚ 2^ኛ መንፈቅ ዓመት
ቢሮ ህንፃት ዓቅሚ

ጥሪ /2000 ዓ.ም
መቐለ

ትኩረት

ተ.ቁ	<u>ዝርዝር መደባት</u>	<u>ገፅ</u>
	መጻተዊ	2
I.	ቁልፊ መደብ	5
	• ምዕባይ ምፍፃም ዓቕሚ ቢሮና	5
	• መደባት ምምሕያሽ ሲቪል ሰርቪስ (CSRP)	6
	• መደባት ሰናይ ምምሕዳር (DLDP & GGP)	9
	• መደባት ፕሮግራም ህንፃት ዓቕሚ ምምሕዳር ከተማታት (UMCBP)	15
	• መደባት ንሮግራም ምምሕያሽ ስርዓት ፍትሒ (JSRP)	17
	• መደብ ህንፃት ዓቕሚ ምህንድስና (ECP)	22
	• መደባት መርበብ ሓበሬታን ቴክኖሎጂን (ICT)	24
II.	ዓበይቲ መደባት	31
	• መደባት ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ	31
III.	ንኡሳን መደባት	37
	• መደባት ህንፃት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር /PSCAP/	37
	• መደባት ርክብ ህዝቢ	40
	• መደባት ስርዓተ ምጋታ	43
	• ምትእትታው ስርዓት ትልምን ፀብባብን	45
IV.	ስርዓት ክትትልን ገምጋም	46
V.	መተግበሪ ትልሚ /ዝርዝር ሰደቓ/	48

ትልሚ 2^ይ ፍርቂ ዓመት ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ (ካብ 1 ጥሪ -30 ሰኔ 2000 ዓ/ም)

1) ራእይ (Vision)

ሓይሊታት ልምዓት ኩለመዳያዊ ዓቕሞም ተሃኒፁ፤ ሰናይ ምምሕዳር፤ ልምዓትን ዲሞክራሲን ዝተረጋገፀላ ምዕብልቲ ተግራይ ምርኣይ፤

2) ልኡኽ/Mission/

ኣብ ክልልና ሰናይ ምምሕዳር፤ ዲሞክራሲን ልምዓትን ብብቕዓት ከረጋገፁ ዝኸእሉ ሓይሊታት ልምዓት ኩለመዳያዊ ዓቕሚ ምህናፅ፤

እዚ ልኡኽ እዞም ዝስዕቡ መሰረታዊ ሓሳባት የጠቓልል።

- ሓይሊታት ልምዓት (መንግስቲ፣ ህዝቢ፣ ውልቀ ትካላትን ሲቪል ማሕበራትን) ኩለመዳያዊ ዓቕሚ ብምህናፅ ሰናይ ምምሕዳር፤ ልምዓትን ክነግስ ምገባር፤
- ፕሮግራማት ህንፀት ዓቕሚ ኣብ ኩለን ኣብያተ ዕዮን ክልልና ብምትእትታው ግልፅነት፣ ተሓታትነት፣ ቆጣባይን ቅልጡፍን ኣሰራርሓ ኣብያተ ዕዮ ምርግጋፅ፤
- ዘመናዊ ስርዓት ኣመራርሓ ሓይሊሰብ ብምትእትታው ብቑዑን ኣተሓሳስባ መገልገላይነት ዘለዎን ሰራሕተኛ መንግስቲ ምህናፅ።

3) እምነታት/Beliefs/

- ብሉፅ መንግስታዊ ግልጋሎት ንህብ
- ብውፅኢትና ንሕተት
- መትከላት ሜሪት ንሕሉ
- ፍሉይ ጠመተ ንደቂ ኣንስትዮን ንጉድኣት ኣካላትን
- መርኣያ መትከላት ስነ - ምግባር ኢና
- ገምገምትናን ተገልገልትና
- ዘይመሃርን ዘይልወጥን ሰብ የብልናን

4) ሰትራቴጂክ ዕላማታት ቢሮ ህንፃት ዓቕሚ

- ልኡኸናን ዕላማታትናን ንምፍፃም ኩለ መዳያዊ ዓቕሚ ቢሮና ምህናፅ
- ዘመናዊ ስርዓት አወዳድባን አሰራርሓን ብምትእትታው ዓቕሚ አብያተ ዕዮ ምህናፅ።
- በቢብሮኩ ዝርከቡ አካላት አመራርሓ ዘመናዊ አመራርሓ ስራሕ ክህልዎም ብምግባር ዓቕሚ አብያተ ዕዮ ምህናፅ፤
- ዓቕሚ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ብምዕባይ አተሓሳስባ መገልገላይነት ምህናፅ፡
- ዓቕሚ ሓይልታት ልምዓት ብምዕባይ ዘላቕነት ዘለዎ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ምርግጋፅ፡
- ንዕላማታትን ፕሮግራማትን ቢሮና ዘፈፀም ሃፍቲ ብምትእኸካብን ውዕኢታዊ ብዘኸነ መንገዲ እናተጠቐምና ቀፃልነት ህንፃት ሓይሊታት ልምዓት ምርግጋፅ።
- ኩሎም ሓይልታት ልምዓት ናይ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብ ተጠቀምቲ ብምግባር ስለጥ ግልጋሎትን ልምዓትን ንክረክቡ ብምግባር ሰናይ ምምሕዳር ምርግጋፅ።
- አብ ክልልና ፕሮግራማት ህንፃት ዓቕሚ ብምትእትታው ዓቕሚ ሓይሊታት ልምዓት ምህናፅ ።
- መፅናዕትን ምርምርን ብምክያድ፣ ብሉፅ ተሞክሮታት ሃገርናን ዓለምናን ብምትእትታው ንመንግስቲ ሓሳባት ፖሊሲ ህንፃት ዓቕሚ ምቕራብ።

5. አንፈት አፈፃፀማ መደባት

አብ ዓመታዊ መደብ ቢሮ ህንፃት ዓቕሚ ዝርዝር አንፈታት ዝተቐመጡ ምዃኖም ግልፂ ኾይኑ ዝስዕቡ ነጥብታት ንትኩረት ጥራሕ ምጥቃም አድላይ ብምዃኑ ጥራሕ ክለዓሉ ተደላይ ኾይኑ አሎ።

- ተጣይሾም ዘለው ዝተፈላለዩ ወዳበታትን ተቐሪፁ ዘሎ አሰራርሓታትን ተግባራዊ ብምግባር አብ መወዳእታ እዚ ዓመት ዝላ አብ ሰናይ ምምሕዳር ንምምፃእ ዓለምና ንስርሕ
- ሰናይ ምምሕዳር ምንጋስ ዝከአል ነቲ መርሕ ወዲብካ ብምንቅስቓስን ነቲ መደብ ኸምናቱ ወሲዱ ክትግብሮን ክትግበር ብሙሉእ ዓቕሙ ክንቀሳቅስን እንተሎ ምዃኑ ብምእማን ንኡኡን ንኡኡን ሒዝካ ምውፋር ግድን ዝጠልብ ምዃኑ

- መሰረታዊ ናይ ኣሰራረሓ ለውጢ (BPR) ኣብ ኩለን ኣካላት መንግስቲ ተግባራዊ ምግባርን እተን ቐደመን ዝጀመራ 11 ቢሮታት ዝተለወጠ ትካላት ክኾና ምስራሕን
- ብመንፅር መደባት ህንፀት ዓቕሚ መፍለይ /መምዘኒ/ ምንጋስ ሰናይ ምምሕዳርን ስሉጥ ኣገልግሎት ብኣንፃር ምሃብን፣ ፍትሒ ኣብ ምርግጋፅን ብሉፃት ዝበሃላ ጣብያታት፣ ኣብያተ ዕዮን መርኣያ ዝኾኑ ሓለፍትን ፈሊና እንፈልጦልን ናይ ዚኣም ፍፃመታት እንጋወሓሉ፣ ኣብ ህዝቢ ዝረኣ ንልጥፈሉ ኣሰራርሓታት ምትእትታው ኸም ናይ ትኩረት ኣንፈትና እዩ።

I. ቁልፊ መደብ

አብ ክልልና አብ ኩሎም ብርክታት መንግስቲ ድልዱል ትካላዊ ብቕዓት ብምህናፅ ልምዓት፣ ዲሞክራሲን ሰናይ ምምሕዳርን ዘላቕነት ብዘለዎ መንገዲ ንምርግጋፅ ብአሰራርሓ፣ አወዳድባን ሓይሊሰብን ምቹው ኩነታት ምፍጣር።

ዝርዝር ቁልፊ መደብ

1. ምጥንኻር መደባት ምዕባይ ምፍፃም ዓቕሚ ቢሮና

ዕላማ 1:- ኩለመዳያዊ ትካላዊ ለውጢ ብምምፃእ ንዝተውሃበና ተልእኾ ብቕዓት ብምጅን አብ ክልልና ንዝካየድ ምንቅስቃስ ለውጢ ብዝግባእ ምምራሕ።

ሸቶ 1:- ራእይን ልኡኽን ቢሮና ንምዕዋት ዘኸእል ዓቕሚ አፈፃፀማ ላዕለዎት ሓለፍትን ሰራሕተኛታትን ብምዕባይ ስትራቴጂታትን ፖሊሲታትን መንግስቲ ብአግባቡ ዝፍፀመሉ ኩነታት ንምፍጣር መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራርሓ አብ ቢሮናን ክልልናን ሙሉእ ብሙሉእ ተኣታትዮ፣

ዝርዝር ተግባራት

- ድልየት ተገልገልቲ ዘማልእ ስሉጥን ዕፉፍን ዝኾነ አዋህባ ግልጋሎት አብ ቢሮና ይኹን ኩለን አብያተ ዕዮ መንግስቲ ክህሉ መንፈስ በዓል ዋናነት ዝህልወሉ አገባብ ምምችቻው፣
- ዘመናዊ ቴክኖሎጂ ብምጥቃም ተመሳሳልነት ዘለዎ ግልጋሎት ምስ ዝህቡ አብያተ ዕዮ ተወዳዳሪ ዝኾነ አመራርሓ ምፍጣር፣
- አብ ውሽጢ ክልል ህፁፅን ተኸታታሊ ዝኾነን ልምዓት ንምምፃእ ሰናይ ምምሕዳር ብምስፋን ስርዓት ዲሞክራሲ ብምጥንኻር ሰላም ንምምፃእ ከም መስርሕ ዘገልግል ንምዕባይ ዓቕሚ ላዕለዎት አመራርሓን ሰራሕተኛ መንግስትን ዝሕግዙ ለውጢ አወዳድባ፣አሰራርሓን አተሓሰባን ዘምፅእ መስርሕ ምዝርጋሕ
- ክልላውን ብቢሮ ብርኪን ዝካየድ BPR ዝመርሕ ባዕሉ ዝኸኣለ ስትራቴጂ፣ መተግበሪ ትልምን ቸክ ሊስትን ንባዕሉ ክኢሉ ይዳሎ።

ሸቶ 2:- ሰራሕተኛታት ቢሮና ክልተ ሰሙናዊ መድረኻት ዓርሰ ምምህሃር ክረኽቡ ብምግባር ኣብ ዝተመደብሉ ዓውደ ስራሕ ብዓርሰ እምነት ውፅኢታዊ ስራሕ ሰሪሖም።

ዝርዝር ተግባራት

- ምስ ልኡኽ እቲ ቢሮ ዝዛመዱ ንምምህሃር ኣገደስቲ ዝኾኑ ርእሲታት ምምራፅ፤
- ኣብ ዝተመረፀ ርእሲ መቐረባይ ሰብ ምምራፅ ፤
- ንፁር መምሃሪ እዋን ምምራፅን ብኡ መሰረት ምትግባርን፤
- ነቲ ዝተኻየደ ምምህሃር ገምጊምካ ተሞክሮ ምውሳድ

ሸቶ 3 :- ኩሎም ሓለፍትን ክኢላታትን ቢሮና ኣብ ፕሮግራማት ህንፀት ዓቕሚ ዝተፈላለዩ ስልጠናታት ብምሃብ ዓቕሚ ምፍፃም ዓብዩ።

ዝርዝር ተግባራት

- ንስልጠና ዘድልዩ ፅሑፋት ምድላው፤
- ስልጠናትን ኣስልጠናትን ምድላው፤
- ስልጠና ዝካየዱ እዋን፣ቦታን ፍልፍል በጀትን ምንፃር፤
- ስልጠና ምክያድ ምክትታልን ምግምጋምን

2. መደባት ምምሕያሽ ሲቪል ሰርቪስ

ዕላማ 2

ኣብ ክልልና ድልዱል ትካላዊ ብቅዓት ኣብ ኩሉ መንግስታዊ ቤት ዕዮ ንክህሉ ኣብ ኣወሃህባ ግልጋሎት፣ መስርሕ ውፅኢት ተኮር ቀፃልነት ብዘለዎ መንገዲ ንክጠናኽር ዘድሊ ፃዕሪ ምክያድ

ሸቶ1:- ኣብ ክልልና ሙሉእ ብሙሉእ (100%) ዝተኣታተወ መሰረታዊ ናይ ለውጢ ኣመራርሓ ስርዓት

- ሀ/ ናይ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ኣሰራርሓ (BPR) ተኸታታሊ ፅንዓት ምክያድ
- ለ/ ኣብ ሞንጎ መሰረታዊ ለውጢ ክይዲ ኣሰራርሓ (BPR) ዘካይዳ ኣብያተ ዕዮ መድረኽ ተሞክሮ ልውውጥ ምድላው፤

ሐ/ በብእዋኑ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራር-ሐ (BPR) ዝበፅሐሉ ብርኪ ምግምጋምን መስተኻኸሊ ሓሳብ ምሃብ

መ/ ብመሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራር-ሐ ዝመፁ ለውጢታት ብIT ክድገፍ ጻዕሪ ምግባር

ሰ/ ኣብ መወዳእታ እዚ 6 ወርሒ መሰረታዊ ለውጢ ከይዲ አሰራር-ሐ (BPR) ዝምልከት ዝበፅሐ ብርኪ ጥማር ፀብዓብ ተዳልዩ ንዝምልከቶ ኣካል ምቅራብ

ረ/ ንባዕሉ ዝኸኣለ ዝርዝር ትልሚ ይህልዎ

ሽቶ 2:- ኣብ ቢሮና ሙሉእ ብሙሉእ ዝተኣታተወ ፖሊስ ኣወሃህባ ግልጋሎት

ሀ/ ዘድልዩ ሓበርቲ ፅሑፋት ምትእትታው፣

ለ/ ባጅ ኣብ ኩሉ ሰራሕተኛ ምትእትታው፣

ሐ/ መበገሲ ሰታንዳርድ ኣወሃህባ ግልጋሎት ቢሮና ምድላው፣

መ/ ተመሳሳልቲ ግልጋሎት ምውዳድን ናይ ክፍልታት ውሽጣዊ ትሕዝቶ ምስተኸኸልን

ረ/ ኣብ ሰራሕተኛታት ቢሮና ኣብ ኣወሃህባ ግልጋሎት ናይ ምስራፅ ሰራሕቲ ምስራሕ፣

ሰ/ ኣብ ኣወሃህባ ግልጋሎት ምስ ስነ-ምግባር፣ መስርሕ ውፅኢት ተኮር ክተኣሳሰር ምፅዓር፣

ሸ/ ዳህሳስ ዕግበት ተገልገልቲን ሰራሕተኛን ቢሮና ምክያድ፣

ሽቶ 3:- ኣብ ቢሮና ሙሉእ ብሙሉእ ዝተኣታተወ መስርሕ ውፅኢት ተኮር

ሀ/ ዝተማልአ ስርዓት ውፅኢት ተኮር ምትግባር፣

ለ/ ስርዓት ክትትል ክልተ ሰሙን ምትእትታው፣

ሐ/ ኣብ ውፅኢት ተኮር ስልጠናን ሓገዝን ምሃብ

መ/ ንሚዛናዊ ስኮርድ ካርድ/ BSC/ ዘድሊ ማተርያል ምትእልላሽ፣ ቐደመን ናብ ናይ ፈተና ስራሕ ንዝኣትዎ ቢሮታት ምስልጣን፣ ክትግበር ምግባር፣ ውፅኢቲ ፀሚቕካ ንኣጠቓላሊ ትግበራ ምድላው ምግባር

ሽቶ 4:- ንባዕልና ዓቕምና ንምዕባይ ዝተወሰደ ስልጠናን ተሞክሮን

ሀ/ ካብ ካልኣት ክልላት ኣብ ዕቡቕ ዝተግበራ ቢሮታት ዘሎ ብሉፃት ተሞክሮታት ብምፅማቕ ኣብ ቢሮናን ኻልኣት ቢሮታትን ክትግበር ፀሚቕካ ምብታን፤

ለ/ ኣብ ኣተኣታትዎን ዳታን ኣተናትናን ዝሕገዝ ሓፂር ስልጠና ምውሳድ፤ ኣብ ቢሮ ዝነበረ ዓቕሚ መሊሱ ክጥሪ ምግባር

ዕገማ 3

ፕሮግራም ምምሕያሽ ሲቪል ሰርቪስ ኣብ ክልልን ኣብያተ ዕዮን ወረዳ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ተጠናኺሩ ንክኸይድ ሓገዝን ክትትል ምግባር

ሽቶ 1:- ተጠናኺሩ ዝቐፀለ ኣንፈታት ኣፈፃፀማ ፖሊሲ ኣወሃህባ ግልጋሎት

ሀ/ ዘድልዩ ሓበርቲ ፅሑፋት ምትእትታው፤

ለ/ ባጅ ኣብ ኩሉ ሰራሕተኛ ምትእትታው፤

ሐ/ መበገሲ ሰታንዳርድ ኣወሃህባ ግልጋሎት ኣብያተ-ዕዮ ምድላው፤

መ/ ተመሳሳልቲ ግልጋሎት ምውዳድ፤

ረ/ ኣብ ኣብያተ-ዕዮታት ኣወሃህባ ግልጋሎት ክጭበጥን ሙሉእ ብሙሉእ ክትግበረን ምስራሕ

ሰ/ ኣወሃህባ ግልጋሎት ምስ ስነ-ምግባር፤ መስርሕ ውፅኢት ተኮር ተኣሳሲሩ ክፍፀም ምግባር

ሸ/ ዳህሳስ ዕግበት ተገልገልቲ ኣብያተ-ዕዮ ምክያድ፤ ናይ ወረዳታት ፀሚቕካ ዝንባለታት ምንፃር ተሞክሮታት ፀሚቕካ ክዝርጋሕ ምግባር

ሽቶ 2:- ኣብ ክልልን ወረዳን ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ሙሉእ ብሙሉእ ዝተኣታተወ መስርሕ ውፅኢት ተኮር

ሀ/ ዝተማልአ ስርዓት ውፅኢት ተኮር ምትግባር፤

ለ/ ክትትል ክልተ ሰሙን ምትእትታው፤

ሐ/ ኣብ ውፅኢት ተኮር ሓገዝን ንክትትልን ምግባር

3. መደባት ዘይምእኩል ምምሕዳር ገፀርን ተግባራት ሰናይ ምምሕዳርን (DLDP and GGP)

ቁልፊ ተግባር

ፖሎይሲ ሰናይ ምምሕዳር ኣብ ኩሎም ብርክታት ምምሕዳርን ኣካላት መንግስትን ተግባራዊ ምግባር

ዕላማ 4

ሰናይ ምምሕዳርን ዴሞክራሲያዊ ተሳትፎን ህዝቢ ምሕያል /ምጥንኻር/

ሽቶ 1 :- ብወረዳን ጣብያ ብርኪ ዝተዳለወ ትልሚ ሰናይ ምምሕዳር ተግባራት

- ናይ ክልል ትልሚ መሰረት ዝገበረ ትልሚ ብብወረድኡ ይዳሎ
- ዝርዝር ኦሬንቲሽን ንጣብያ ፈፀምትን ስራሕ መካየድትን ይውሃብ
- ብጣብያ ብርኪ ዝቁፀራ መደባት ሰናይ ምምሕዳር ይንፀራ
- ቸክ ሊስት ብብርኪ ይዳሎ

ሽቶ-2 ዝግብ ህዝቢ ብምፍጣር ስሉጥ ልምዓት ኣብ ምምጻእ ዓቕሙ ፀንቂቹ ዝሳተፍ ሕ/ሰብ ምፍጣር

ተግባራት

- ኣብ ሰናይ ምምሕዳር ዝላ ኣብ ምምጻእ ቁልፊ ተራ ንዘምዕኡ ናይቲ ሕ/ሰብ መሪሕ ኣካላት መትከላት ሰናይ ምምሕዳርን መፈፀሚ ተባሂሎም ዝተዳለው መምርሕታት ክመያይጥ ምግባር
- ብብርኪ ዘለው ቤት ምኽርታት /ክልል፣ ወረዳን ጣብያን/ ክጭብዎን ኣብ ኣፈፃፀምኡ ዘሎ ፀገማት ክዛተዮን ኣብ ምፍትሖ ክሳተፍን ምግባር
- መራሕቲ እቲ ሕ/ሰብ ተግባርቲ እዚ መደብ ምጻኖም ምክትታል

ሽቶ 3 ብብርኪ ወረዳን ጣብያን ፖሎይሲ ሰናይ ምምሕዳር ዘፈፀሙ ኣዋጃት፣ መምርሕታት፣ ኣወዳደባ ሓይሊ ሰብን ተግባራዊ ምግባር

ተግባራት

- ናይ ትልሚ፣ ኢንስፐክሽንን ድጋፍን መሓውር ምፍጣር፣ ሰብ ሞያ ምምልማል፣ ኣሰልጢንካ ናብ ተግባር ክኣትው ምግባር
  - ማንዋል ኣመዓራርኻ ምፅዳቕ

- ካብ ኸልል ክሳብ ወረዳ ቐወምቲ ሰራሕተኛታት ምምዳብ፣ ምስኦም ተጣሚሮም ዝወደቡ ምንጻር ሓቢሮም ክሰርሑ ምግባር
- ብብርኪ ጣብያ ካብ ማሕበራትን ቤት ምክርታትን ብዝምረፁ እቲ ወዳብ ምፍጣር፣ ስርሑ ክጅምር ምግባር
- ብብ ብርኪ ምስ ዘለው ናይ ቤት/ምክሪ ቐዋምቲ ኮሚቴታት ናይ ሓባር መድረኽ ክህልዎም ምግባር
- እቲ ጉጅለ ኣብ ትሕቲ ህንፃት ዓቕሚ ኾይኑ ክውደብ ምግባር
- ኣብ ኣካይድኡ ዝምልከት ዘይፀረዩ ነገራት ተኸታቲልካ ምፍላጥ፣ መስተኻኸሊ ስራሕ ምስራሕ
- ናይ ጣብያ ስራሕ መካየድቲ ሙሉእ ብሙሉእ ናብ ስርሖም ክኣትው ምክትታል
  - ካብ 10^ይ ክፍሊ ንታሕትን ነቲ ረቂሒ ዘየማልኡን ከይህልው ምርግጋፅ፣ እንተዘይኾይኖም ምትዕርራይ
  - ብብወረድኡ ናይ ስርሖም ዝርዝር ኦሬንተሽን ክወሃቡ ምግባር
  - ኣብ ዝምድናን ተፀዋዕነትን የጋጥም ዘሎ ፀገማት ምፍታሕ
  - ዕቡቕ ስራሕ ናይ ዝጀመሩ ፀሚቕካ ናብ ኩሉ ክብተንን ንኡኡ መሰረት ተገይሩ ስራሕቱ ክስራሕን ምሕጋዝ
  - ዝተዳለው ቅጥዕታት ብብ ጣብይኡ ክብተኑ ብምግባር ሕ/ሰብ ማመልከቻ ሒዙ ከይመፅእ ምግባር /እተን ቅጥዕታት ሕ/ሰብ ብዋናነት ንዘልዕለን መሰረት ገይርን ዝዳለዎ ይኾና/
  - ብዘይ ሕጋዊ ቅብሊት ዝኾነ ገንዘብ ምቕባል ጠጠው ክብል ምግባር
  - ንተገልገልቲ ጎይታይ እምበይተይ ኢሉ ካብ ምቕማጡ ብድድ ኢሉ ክቕበል ምግባር።
- ናይ ጣብያ ኣወዳድባ ምትዕርራይ
  - ብመምርሒ ፖኼድ ሰናይ ምምሕዳር መሰረት ድሕሪ መረጃ ይግበር
  - ምድላው ዝግበር ዘሎ ምጅኢ ይረጋገፅ
- ቤት/ምክርታት ብቲ ፀዲቑ ዘሎ መገደዲ ሕገ መሰረት ኣሰተፍቲ ክኾና ምክትታል
  - ካብ ህዝባዊ ማሕበራት ክሳተፍ ምግባር

- ሰናይ ምምሕዳርን ስሉጥ ግልጋሎትን መዛተይ ክኸውን ምግባር
- ማ/ቤ/ፍርዲ ስፍራ ሪፖርት ዘቐርበሉ ኣሰራርሓ ምትእትታው
- ናይ ጣብያ ትልሚ፣ ኢንስፐክሽንን ድጋፍን ኣብቲ ጉባኤ ተረኺቦም ትዕዛብቶም ክገልፁ ምግባር
- ናብ ጣብያ ዝውርድ መደባት ብተናፀል ከይኸኑ ምግባር
  - ናብ ጣብያ ዝወርድ መደባት ተዋዲዶምን ኣብ ሓደ ተማእኸሎምን ዝወርድሉ ስርዓት ተግባራዊ ምግባር
  - እዙይ ኣብ ምግባር'ውን ፋይናንስን ኢኮኖሚያዊ ልምዓትን ኣብ ትሕቲኡ ዘለው ናይ ትልሚ ሰብ ሞያ ብሓላፍነት ክወስድዎ ምግባር፣ ምስ ጉጅለ ትልምን ኢንስፐክሽንን ሓቢሮም ክስርሑ ምውዳድ
- 4ቲአን ዝተፈላለያ ኮሚቴታት ተጣይሸን ስርሖን ክጅምሩ ምግባር
  - ኮሚቴ ጥዕና፣ ትምህርቲ፣ ትልምን ቁፅፅርን /ኢንስፐክሽን/፣ ፀጥታ ፍትሕን ምምሕዳርን ልምዓትን
  - ስራሕን ሓላፍተን መሰረት ገይሩ ኦሬንተሽን ይወሃቡ።
- ተዳልዮም ዝተወደኡ መምርሕታት ተጠሪዞም ክሳብ ጣብያ ክወርድ ምግባር
  - መምርሒ ጉዳይ ተቐባልን ዴስክ ሓበሬታን፣ ቅሬታ መተኣናገዲን መፍጠር ሞደል ሓረስታይን
  - መምርሒ ኣወሳስና መሃይ ተሸወምቲ መተኣናገዲ ጥርጉን ቅርታን ኣወሃህባ ግልጋሎትን
  - ናይ ሚሊሻ ሕግታትን መሰላትን ዝምልከት
- ኣብ ምድላው ዝርከብ ኣዋጃት፣ ደንብታትን መምርሒታትን ተዳልዮም /ብዝምልከት ፀዲቕ/ ናብ ስራሕ ክውዕሉ ምግባር
  - ኣዋጅ ዝርዝር ስራሕን ሓላፍነትን ጣብያ
  - መምርሒ ኣሰራርሓን ኣወዳድባን ጣብያ
  - ስራሕን ሓላፍነትን ኮሚቴታት ጣብያ
  - መምርሒ ኣወሃህባ ደረጃኡ ዝሓለወ ግልጋሎት (Minimum service delivery standard)
  - መምርሒ ኣተኣኻኸባን ኣጠቓቕማን እቶት ገጠር ጣብያ

- ኣብ ብርኪ ወረዳን ጣብያን መሳለጥያን ሪፖርት መግባርን ክኾኑ ዝኸእል ዝተፈላለዩ ቅጥዓ ቅጥዒ /ማመልከቻን ምዕራፍን ዘትርፍ ባዓል ጉዳይ ዝጥቀሙሎም'ውን ኣዊሱ/
- ንወረዳ ኣመራርሓ ደረጃኡ ዝሓለወ ናይ ኣገልግሎት ኣወሃህባ መምርሒ መሰረት ገይርካ ስልጠና ይውሃብ
  - በብዙብኡ ዝግበር ይኸውን
  - ስልጠና ምምሕዳር ፀገማትን ኣብ ምፍትሑ ዘለዎም ብፅሒትን'ውን ኣቢርካ ይረክ
- ንመሪሕ ኣካላት ዝውሃብ ናይ 1 ማዓልቲ ስልጠናን ገምጋምን
  - ናይ ሰናይ ምምሕዳር ኣድላይነትን ኣብ ኣፈፃፀምኡ ዘጋጥሙ ዘሎ ፀገማትን መሰረት ዝገበረ ይኸውን
  - ምንጋስ ሰናይ ምምሕዳር ናይቲ መሪሕ ተግባር ምዃኑ ተረዳዲእኻ ምውፃእ
  - ንፁር መደባት ሒዞም ክውፍሩ ምግባር

ሽቶ 4 :- ኣብ ፖሊስታትን ስትራተጂን መንግስቲ፣ ኣብ ትሕዝቶ መትከላት ሰናይ ምምሕዳርን ዝተዳለው መምርሒታትን ማንዋላትን ስልጠና ብምሃብ ስሉጥ ግልጋሎት ምሃብን ሰናይ ምምሕዳር ምዕሳልን

ዝርዝር ተግባራት

- ንስራሕ መካይቲ ጣብያ ስልጠና ምሃብ
  - ፖሊስታትን ስትራተጂታትን ልምዓት፣ ዲሞክራሲያዊ ሓድነትን ፖሊሲ ህንፀት ዓቕምን
  - ኣብ ዝተዳለው ኣዋጃት፣ መምርሒታትን ዝተፈላለዩ ቅጥዓ ቅጥዕን መሰረት ዝገበረ ይኸውን።
  - ዝካየዱሉ ቦታ ጊዜን ተነፂሩ ይለእኹ።
- ንዝተወደቡ ጉጅለ ትልሚ ቁፅፅርን ክትትልን /ኢንሰፐክሽን/ ወረዳ ስልጠና ምሃብ
  - ስራሕን ሓላፍነትን ዝምልከት ብዝተዳለወ ማንዋል መሰረት
  - ኣድላይነት ዘይምእኹል ምምሕዳርን መትከላት ሰናይ ምምሕዳርን

- ክሳብ ሀዘ ብፈደራል ዝተኻየደ ኢንሰፐክሽን ውፅኢቱን ዘሎ ተሞክሮን /ናይ ትግራይ ብፍላይ ብፅሑፍ ይወሃቦም/
- ጊዜ ቦታን ይንፀር።
- 7136 ወረዳ ጠርነፍቲ ማሕበራት ደ/አንስትዮን መናእሰያትን ምስልጣን
  - ኣብ ሰናይ ምምሕዳር መሰረት ዝገበረን ምስ ኤች ኣይቪ ዝተዛመደን ይኸውን
- መሊኦም ዝተጣየሹን ናብ ተግባር ዝኣተውን ጉዳይ ተቐባልን ቅርታ መተኣናገዲን ዴስክ ሓበሬታን ወረዳን ጣብያን
  - ዘየጣየሻ ወረዳታት ፈ.ሊኻ ብቅልጡፍ ክጣየሽ ምግባር
  - ቐዋሚን /ብመደብ መፍለይ ዝፍጠር/ ብቁፅን ሰብ ክምደብ ዝግበእን ቤት ፅ/ዋና ኣማሓዳሪ፣ ፋ/ኢ/ልምዓትን ሕርሻን ገፀር ልምዓትን ክትግበርኦ ምኽትታል
  - ብተደራብነት ዝምደባ'ውን ሽማግሌ ኸይኸውን ምኽትታል፣ ገምጊምካ ክመዓራረይ ምግባር
  - ሓፂር ስልጠና ብወረዳ ብርኪ ክውሃብ ምግባር
- 100% ህዝቢ ዝገልገልሉ ሓሳብ መውሃቢ ሳንዱቕ ክህልው ምግባር
  - ኣብ ወረዳን ጣብያን ኣብ ምምሕዳራትን መንግስታዊ ኣብያተ ፅዮን ይህሉ
  - በብሰሙኑ ተኸፊቱ ኣብ ዝቐረቡ ጉዳያት መሰረት ዝገበረ ግብረ መልሲ ይወሃብ
  - ውፅኢቱ መሰረት ዝገበረ ስጉምታትን ምስትኸኻላትን'ውን ይግበር
- ውሳኔ ብፅሑፍ ምሃብ በብ ብርኪ ተግባራዊ ይግበር

ሽቶ 5 :- ህዝቢ ተዛትዮን ምርድዳእ ፈጠሩን ልምዓታዊ ንጥፈታት ውልቁን ሓባርን ክፍፅም ኪኢሉ

ተግባራት

- ካብቲ ዘለና ሞዴል ሓረስታይ ብፍርቂ ዝውሰኽ በቲ ረቋሒ መሰረት ተመልሚሉ
  - ኣብ ልምዓት ጉጅለታት ተወዲቡ ክንቀሳቐስ ኺኢሉ
  - እቲ ምልመላ ኣብ ፖኼጅ ሰናይ ምምሕዳር ብዝተቐመጠ ኣገባብ-ክፍፀም ይግበር

- እቲ ምልመላ ብተሳትፎ ህንፃት ዓቕሚ ክግበር ምስ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን ዝምልከቶም ኻልኣት ኣካላትን ሓቢርካ ይስራሕ
- ሕፅያት ሞዴል ሓረስቶት ክፈርዩ፣ ባዕሉን ቤተሰቡን ናብ ልምዓታዊ ንጥፊታትን ሰናይ ምምሕዳርን ክኣትው ይገብር
- ማሕበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ'ውን ሰላም ናይ ምርግጋፅ መደባት ብድሌት ህዝቢ ክኸውን ብኣብነትነት ይወሳእ፣ ዝመፁ ፀቕጥታት ይቃለስ፣ ይቃወም
- ብሉፃት ተሞክሮታተ ተጠርኒፎምን ተፈልዮምን ናብ ኻልኣት ክመሓላለፍ ይግበር።
- ሞዴል ጣብያታት ክበራኽታ ምግባር /216 ዝነበራ ኣብ መወዳእታ ዓመት ብ1/3 ክውሰኽ ምግባር/
  - ብስራሕቲ ሰናይ ምምሕዳርን ኣጠቓላሊ ናይ ዓቕሚ ህንፃት መደባት ሞዴል ትበሃል /ዝበሃላ/ ቤት ፅሕፈታት፣ ጣብያታት፣ ማ/ቤ/ፍርዲ፣ ስራሕ መካየዲ ወዘተ/ ምፍላይ ወዲብካን ጠርኒፍካ ንኻልኣት'ውን መምሃሪ ምግባር
- ሞዴል ኸባቢ /መንደር/ ምፍጣር
  - ታይ ማለት እዩ፣ ረቋሕታቱ ታይ ይኩኑ ምንፃር
  - መሰረት ልምዓት ኣብ ሓደ ኸባቢ እናተኣኸኸበ ክህነፅ ምግባር
  - ናይ መንግስቲ ኣካላት ኣብቲ ማእኸል ዝጠርነፍሉ ኣሰራርሓታት ብምትእትታው ስሉጥ ግልጋሎት ክህበሉ ዝኸእላ ኩነታት ምምቕቓው
  - ዝተወሰኑ ረቋሕታት ብምውፃእ ኸይዲ ምኽታም ደረጅኡ ዝሓለወ ክኸውን ምግባር /ምስ ኣብ ወረዳ ዘለው ሰራሕተኛታት ልምዓት ኸተማ ብሓባር ምስራሕ/

ሽቶ 5 :- ሰናይ ምምሕዳር ክስፍን ቐፃሊ ኸትትል፣ ድጋፍን ናይ ተሞክሮ ልውውጥን ብምግባር ክዓሙቕ ምግባር

ተግባራት

- መከታተሊ መዘርዘር ምድላው /ቸክ ሊስት/
  - ወረዳታትን ጣብያታትን ፈሊኻ ዳህሳስ ብኣካል ምኽያድ
  - ተሞክሮታት፣ ፀገማትን ፈሊኻ ምሓዝ፣ ምትንታንን ምውዳብን

- ዝተረኸቡ ተሞክሮታት ናብ ኩሉ ክዝርጋሕ ምግባር
- ፅቡቕ ተግባራት ብኣካል ብዝተፈላለዩ ኣካላት ክጉብኑ ምግባር
- ፅቡቕ ተግባር ንዝፈፀሙ ውልቀሰባት፣ ኣካላትን ውዳበታትን ኣፍልጦ ምሃብ
- ዘባታት፣ ቢሮ ህንፃት ዓቕምን ወረዳ ብውድብ መልክዕ ኣብ 3 ወርሒ ሓደ ጊዜ ዑደት ከካይድ ምግባር
- 2 ወረዳ ካብ ዘባን 2 ጣብያ ካብ ሓደ ወረዳን ይረኣያ /ብሉፅ ስራሕቲ ዘለወንን ዝደኸማ ዝባሃላን/
- ውፅኢት ብፅሑፍ ናብ ኩሉ ይብተን
- ተሳትፎ ደ/ኣንስትዮን መናእሰያትን ኣብ ቤት/ምኽርታት ክገቡ ምግባር
  - ደ/ኣንስትዮ 50%
  - መናእሰያት ልዕሊ 30%

4. መደባት ፕሮግራም ህንፃት ዓቕሚ ምምሕዳር ከተማታት (UMCBP)

ዕላማ 5

ናይ ምፍጻም ዓቕሚ ሰራሕተኛታት ብምዕባይ ሰናይ ምምሕዳርን ስሉጥ ግልጋሎትን ኣብ ኸተማታት ክረጋገፅ ምግባር

ሽቶ 1 :- ንኡስ ፕሮግራም ምዕባል ሓይሊ ሰብ ብዝተማለኣ መንገዲ ተግባራዊ ምግባር ተግባራት

- ካብቲ ንኡስ ፕሮግራም ዝብገስ ባዕሉ ዝኸኣለ ትልሚ ምድላው
- ነዙይ ብዋናነት ዝከታተል ባዓል ቤት ምንጻር
- ናይ ማዘጋጃ ቤታት ዝተገበረ ድልድል ስዒቡ ዝመፀ ክፍተት ቐልጢፍ ክማላእ ምግባር
  - ዝተንሳፈፉ ቡቲኦም ክሕዙ
  - ስልጠና ምሃብ
- ዘመናዊ ኣሰራርሓ ኣብ ምምሕዳር መሬት ኣብ ዓበይቲ ኸተማታት ምትእትታው

- ናይ ኢንስፐክሽን ጉጅለ ብምውፋር ብቐረባ ድጋፍ ምሃብ

ሽቶ 2 :- ፖኬጅ ኸተማታት ክትግበር ኸትትልን ድጋፍን ምግባር

ተግባራት

- ናይ 2000 ትልሚ ኣጠቓቕማ ፒስካን ነቲ ፖኬጅ ኣብ ምፍፃም ዘድሃበ ምጻኑ ምኸትታል
- በቲ ፖኬጅ ዝተነፀሩ ማንዋላትን መምርሒታትን ክዳለውን ክትግበሩን ምስራሕ
- እቲ ፖኬጅ ክጭበጥ ቐፀልቲ ስልጠናታት ንብብደረጃኡ ዘለው ኣመራርሓን ህዝብን ምሃብ
- ስትሪንግ ኮሚቴ ተጠናኺሩ ክኸይድ ብፅሒትና ምልዓል

ሽቶ 3:- ኩለን ማዘጋጅ ቤታት /100%/ ምምሕዳር ሓይሊ ሰብን ናብ ስቪል ሰርቪስ ምምሕዳር ንኸኣትዎ ምስራሕ

ተግባራት

- ዝተሰርሑ መሓውራት ዘለዎም ፀገማት ፈቲሽካ መፍትሒ ምግባር
- ተደለይቲ መምርሒታት ናብ ኩለን ኣብያተ ዕዮ ተጠሚሩ ክበፅሕ ምግባር
- ሓበሬታ ዴስክ፣ መተኣናገዲ ቅሬታ፣ ሓሳብ መወሃቢ ሳንዱቕን ዝተፈላለዩ ኮሚቴታት /ምልመላን መረፃን፣ ጥርፃን ኮሚቴን ዝመሳሰሉን/ ክጣየኹን ሓፂር ስልጠና ክውሃቦምን ምግባር

5. መደባት ነገሮችም ምምሕያሽ ስርዓት ፍትሐ ብዝተጠናኸረን ዝተዋደደን መንገዲ ምትግባር

ዕገግ 6

ዘመናዊ አሰራርታን መትከል ግልፅነትን ተሓታታይነትን ክታኣታቶ ብምግባር ዝረወዮ ሕ/ሰብ ምፍጣርን ሕገ መንግስታዊ ስርዓትና ሱር ክሰድደን ምግባር

ሽቶ -1 ግቡእ ስርሑ ዝስርሕ መተሓባበሪ ኮሚቴ ተወዲቡ

ዝርዝር ተግባራት

- ብዝፀደቐ መምርሒ መሰረት ኣብ ኸልል፣ ዞባ፣ ወረዳን ጣብያን ብርኪ ተጣይኹ
- መጣየሻ መምርሒ ብኣካቢ ላዕለዎይ ኮሚቴ ናብ ብርኩ ክበፅሕ ምግባር
- ናይ ኩሉም ኣባላት እዚ ኮሚቴ ትልሚ ተዳልዩ ይፀድቕ፣ ተጠሚሩን በብኣካሉን ነናብ ዝምልከቶም የውርድ። /እቲ ትልሚ ካብቲ ነገሮችም ዝገብስ ይኸውን/
- መከታተሊ ቸክ ሊስት ይዳሎ
- በብ ብርኪ ዘሎ መተሓባበሪ ፍትሒ ብዝተወደበ መልክፁ ነቲ ቸክ ሊስት ሒዞ ናይ ተግባር ዑደት ይገብር
- ስሩዕ ኣኼባታት በብወርሒ ይገብር፣ ፀብግባት ይቕበል፣ ግብረ መልሲ ይህብ

ሽቶ-2 ናይ ፍትሒ ኣካላት መስልጠኒ ማእኸል መገልገልቲ ሕ/ሰብን ንሕገ መንግስቲ ዝጣበቑን ብቑዓት ሰብ ሞያ ከፍሪ ዝኸእል ትካል ምግባር

ዝርዝር ተግባራት

- እቲ ትካል ስሩዕ ቁመና ክህልዎ ዘግብር ኣወዳድባ ምፍጣር
- ኣባላት መተሓባበሪ ኮሚቴ እቲ ትካል ብኣግባቡ ክመርሕዎ ምክትታል
- ሕፁያት ሰብ ሞያ ሕገ ትፅቢት ዝግበረሎም ብቕዓት ሒዞም ንኸመፁ ተኸታታላይ ህንፃትን ናይ ምዕራይ መስርሕን ተግባራዊ ዝኸውን ዘሎ ምዃኑ ምርግጋዕ
- ብፈተና ክምዘኑ ዘግብር ስርዓት ምትእትታው

- ባዕሉ ዝኸኣለ ትካል ንምግባር ንቅድመ ምድላዎት ምግባር
- ኸልል ዓፍር ተጠቀምቲ እዚ መደብ ክኸኑ ብሓባር ምስራሕ

ሽቶ - 3 ኣብ ሕገ መንግስትን መትከላት ሰናይ ምምሕዳርን ፍልጠት ሰብ ሞያ ዘዕቢ ስልጠናታት ምሃብ

ዝርዝር ተግባራት

- ናይ ፖሊስ መርመርቲ ዓቕሚ ዘዕቢ ተኸታታሊ ሓፀርቲ ስልጠናታት ምሃብ
- ናይ ሚሊሻ ኣመራርሓ ዓቕሚ ዘዕቢ ስልጠናታት ምሃብ
- ድጋፍ ውሃብቲ ቤት/ፍርዲ ኣብ ሰሌጠንን ፍትሓውነትን ተርጓሚ ክፃወቱ ሓፂር ስልጠና ምሃብ
- ከካብ ወረዳኡ 3 ሓደሽቲ መሁራትን መናእሰያትን ምልመላ ፖሊስ ምድላው ምስልጣን ፣ንግፍር'ውን ምሕጋዝ
- ዝርዝሩ ምስ ኩሎም ኣካላት ፍትሕን ቤ/ፅ/ቤት ምኽርን ብምዃን ዝንፀር ይኸውን

ሽቶ-4 ሰሌጥን ፍትሓውን ግልጋሎት ፍትሒ ዝውሃብ ዘሎ ምዃን ምርግጋፅ

ዝርዝር ተግባራት

- ንምንጋስ ሰናይ ምምሕዳር ዕንቅፋት ይኸኑ ኣብ ዘለው ጉዳያት ፈሊኻ ምስራሕ /ኣብነት መሬት/
- ናይ ማ/ቤ/ፍርዲ ዳያኑ ብመናእሰያትን መሁራትን ንምቕያር ምድላዎት ምግባር /ምምልማል ምስልጣን/
- ቪድዩ ኮንፈረንስን ተጠቂምካ ዝግበር ዳኝነት ተጠናኸሩ ክቕፅል ምግባር፣ ዝውሃበሉ ማዕልታትን ቦታን ምውሳኽ
- ጉዳያት ብዕርቅን ሽምግልናን ዝወድእሉ ስርዓት ክጠናኸር ምግባር
- ሰሌጥ ናይ ተዘዋዋሪ ችሎት ኣሰራርሓ ምትእትታው

- ዲያኒ ምምሕዳር ጉባኤ ኣብ ስነ ምግባር ዝጎደሎም ዲያኒ ትርር ዝበለ ስጉምቲ ክውሰድ ምግባር፣ ስፍራ ክትትልን ናይ ሜዳ ገምጋምን ክገብር ምስራሕ /ኣብነት ደቡባዊ ትግራይ ዝረኸ ዘሎ ሕቶታት ቅልጡፍ መዕለቢ ምግባር
- ከለር ኮድድ ፋይል ስርዓት ኣብ ኩለን መብራህቲ ዘለወን ችሎታት ክተኣታቶ ምግባር
- ዘመናዊ ኣተሓሕዛ መረዳኢታ ኣብ ኩለን ቤት /ፍርድታት ተግባራዊ ምግባር
  - ኸይዲ ፍርዲ ብቻልን ምስልን ምምዘጋብ፣ ናብ ኮምፒተር ብምቕያር ቅልጡፍ ናይ ፅሑፍ ምላሽ ምሃብ
  - ሰብ ጉዳይ መረዳኢታ ብዕሊ ዝርኽበሉ ስርዓት ምትእትታው
  - ዝተፈላለዩ ቅጥዕታት ብምድላው ብፀሓፍቲ ማመልከቻ ዝበፅሕ ናይ ሰብ ጉዳይ ክርተት ክይህሉ ምግባር /መሕተቲ ይግበኣኒ፣ ዋሕስ፣ ትእዛዝ እገዳ፣ ቅዳሕ ይወሃበኒ ወዘተ/
  - መከታተሊ ጉዳይ ይኹን ፋይልካ ትከታተለሉ ካርዲ ኣብ ስራሕ ምእታው
  - ቆፀሮ ብማዓልቲ ዘይኾነስ ብሰዓት'ውን ተነጻሩ ዝንገረሉ ስርዓት ምትእትታው
- ኣሳብ መውሃቢ ሳንድቕ ሰብ ጉዳይ ብኣግባቡ ክጥቀምሉ ብብማዓልቲ ምስትምሃር ባሕሪ መዝገብ ተዳልዩ ሪኢትኦም ዝገልፅሉ ስርዓት ምትእትታው
- መጥወውቲ ኣዴታተን ናይ ኣካል ፀገም ዘለዎም ኣካላትን ቅድሚያ ግልጋሎት ዝረኽቡሉ ኣካይዳ ምትእትታው /ዘዕርፍሉ ቦታ ምድላው፣ ክሳብ ተርኦም ዝበፅሕ ኣስተምህሮ ዝረኽቡሉ መደብ ምሕንፃፅ/
- ኢድ ብኢድ ዝተትሓዘ ብሓደ መዓልቲ ውሳኔ ዝርኽበሉ ስርዓት (Real time dispatch) ምትእትታው
- ኩለ ሰራሕተኛን ዳኛን ባድ ኸገብር ምግባር
- ዝተፈላለዩ ኣካላት ሕ/ሰብ ኸይዲ ፍትሒ ኣመልኪቶም ሪኢቶታት ዝህቡሉ ቐፃሊ /ብብ 3 ወርሒ/ መድረኽ ክህሉ ምግባር

- ዓበይቲ ዓዲ፣ መሀራት፣ መራሕቲ ሃይማኖት፣ ተወከልቲ ዝተፈላለዩ ውዳበታትን ፍሉጦ ውልቀሰባትን
- ኣጠቓላሊ ፍትሓውን ሱሉጥ ኣገልግሎት ብዛዕባ ምሃብ ዝረኣዩም ዝገልፅሉን ትፅዝብቶም ዝገልፅሉን ስርዓት ገይርካ ምጥቃም።

ሽቶ -5 ፀጥትኡ ሕልው ኣብ ምግባር ዝሳተፍን ልቡ ኣውዲቹ ናብ ልምዓት ዝውፍርን ሕ/ሰብ ምፍጣር

ዝርዝር ተግባራት

- በብኸተምኡ ምስ ዘይፅቡቓ ተላድ ዘሎ ኣይሊ ፀጥታ ፈሊኻ ናብ ኣፀርቲ ገምጋማትን ምፅራይን ብምእታው ብኡ ዝሓለፈ'ውን ክተሓናፈፀ ምግባርን
- ብተሳትፎ ህዝቢ ዝትግበር ናይ ወንጀል ምክልኻል ስርዓት ኣብ ኩለን ወረዳታት ማለት ኣብ ልዕሊ 50% ጣብያታት ተግባራዊ ምግባር (Community policy)
- ጎንዒ ዝኣልዩ ወንጀል ዝከላኸሉ ኮሚቴታት ምጥንኻር፣ ናይ መናእሰይ ሰነ ምግባር ዝከታተልን ናብ መስመር ዘእቱን ምስ ኣይሊ ፀጥታ ኣቢሩ ዝስርሕን ውዳበታተ ምፍጣር
- ኣፀርቲ በረርቲ ፅሑፋት ምድላውን ምብታንን፣ ኣብ ድ/ወ/ት ተቋሪፁ ዝነበረ ዓምዲ ክቕፅል ብምግባር ግንዛብ ህዝቢ ክዓቢ ምስራሕ
- ሚሊሻ ዓቕምታቱ ከዕብን ንፁር ኣወፋፍራን ክህልዎ ብምግባር ኣብ ምርግጋፅ ሰላም ተርኡ ክፃወት ዘግብር መደብ ምትግባር
- ኣብ ቤት ህንፀት ክሰርሑ ዝተሓሰቡ ናይ ምምሕያሽ /ሪፎርም/ ፍትሒ መደባት ተግባዊ ብምግባር ናብ ወንጀል ዳግም ዘይምለስ ዝተሃነፀ ዜጋ ዝፈጥረ ክኾና ምግባር

ሽቶ-6 ኣፈፃፀማ ስራሕ ዓቀብቲ ሕግን ዳያኑን ዝዐቕን መለክዒ ተተግቢሩ

ዝርዝር ተግባራት

- ዓቀብቲ ሕጊ ካብ ዝቐርብ መዛግብቲ /ካብ ፖሊስ/
  - ብቕልጡፍ ናብ ክሳ ዝቐረበ ----- % ይኸውን
  - ካብ ዘቐረቦም ዝረትዓሎም ---- % ይኸውን

- ብእዋኑ ኣፃሪኻ ምቕራብ ብእዋን ይግለፅ
- ናይ ቤት ፍርዲታት መለክዒ
  - መጠን ዝተኣከበ መዛግብቲ
  - ናይ ምዕራይ ዓቕሚ
  - ዝተኸመሩ መዛግብቲ ምቕናስ
  - ዕድመ መዛግብቲ
  - ናይ ምፍፃም ጊዜ
  - ብፅሒት ኣደ ዳኛን ዝመሰሉን ብግልፂ ኸቐመጥን ክፈላልዮምን ዘኸእል ንፁር መዳባት ይቕመጡ
- ንፀሃት ወገናት ብዘይ ገበርዎ ኸይኸሰሱን ክይብደሉን ክይንገላትዑን ዝገበረሉም ኣገዝን ድገፍን

ሽቶ-7 ብሉፅ ኣሰራርሓን ምስጉን ተግባርን ናይ ዘለዎም ችሎታት ተሞክሮ ብምውሳድ ናይ ኩሉ ተገይሩ (Scaling up)

ዝርዝር ተግባራት

- ካብ ዝርዝር መንፈስ ሪፎርም ዝበገስ ቸክ ሊስት ይዳሉ
- ብኡ መሰረት ብኢንስፕክሽን ዝተፈለየ ብሉፅ ተሞክሮ፣ ተወዲቡን ተተንቲኑን ክተሓዝ ይግበር።
- እቲ ብሉፅ ስራሕ ክግምገምን ናይ ሓባር ክኸውን ይግበር
- እቲ ተሞክሮ ብፅሑፍ ናብ ኩሉ ክብተን፣ ንኡኡ ስዒቡ'ውን ብኣካል ኣብ ባይታ ክረእይን ክጭብጥን ክትግበርን ደገፍ ይግበር።

መዘኻኸሪ:- ናይ ፍትሒ ምምሕያሽ ትልሚ ቡብ ኣካሉ ተዳልዩ ንዓቕሚ ህንፀት ይቐርብ፣ ቡብኣካሉ ዝቐረበ ብላዕለዎይ መተሓባበሪ ኮሚቴ'ውን ክፀድቕ ይግበር።

6. መደብ ሀንፀት ዓቕሚ ምህንድስና (Engineering Capacity Building Program)

ዕላማ 7

ፅርዮቱ ዝሓለወን ተወዳዳርን ዝኾነ ብቁዕ ሓይሊ ሰብ ኣብ ምፍራይን ዓቕሚ ውልቀ ትካላት ምህናፅን

ሽቶ 1 :- ኣብ ውዕኢት ዝተደረሸ ናይ ቴክኒክን ሞያን ትምህትን ስልጠናን ስርዓት ኣብ ምዝርጋሕ ምሕጋዝ

ተግባራት

- ምምሕያሽ ነገራዊ ምህንድስና ትምህርትን ስልጠናን ቴክኒክ ሞያን
  - ንኮሚሽን ትምህርትን ስልጠናን ሞያን ቴክኒክን ትግራይ ኣብ መፅናዕቲ መሓውርን ኣወዳድባን፣ ኣብ ስራሕቲ ስታንዳርድ ደረጃታት /ብርክታት/ን ከምኡ'ውን ስርዓት ምትእትታው ኣተሓሕዞ መረዳእታት ዝምልከቱ ድጋፍን ክትትልን ምግባር፣
  - ዕሩብ እምኒ ዝሰርሑ መናእሰያት ብበዝሒ ምስልጣን፣ ተወዲቦም ናብ ስራሕ ክኣትው ምግባር
  - ዘመናዊ ናይ ማእለማ (Hand loom) ስራሕቲ ምግፋሕ፣ ቅድሚ ሕዚ ስልጠናም ዝመፁ ወዲብካ ናብ ተግባር ክኣትውን ኻልኣት ኣብ ምስልጣን ክሳተፍን ምግባር
  - ኣብ ሕብረት ስራሕ ማሕበር ማእኸል ዝገበረ ስልጠና ንምህብን ረብሕኡ ንምትሕብባርን ስራሕቲ ምፍላጥን ስልጠናን ንምህብ ዘድልይ መረዳእታት እናተሓኸበ ይርከቡ።
- ምምሕያሽ ስርዓት ትምህርቲ ላዕለዎት ትካላት ትምህርትን ዩኒቨርሲቲታትን
  - ብደረጃ ሃገራዊ መደብ'ዚ ነገራዊ ምምድና ዩኒቨርሲቲታትን እዚ መደብ ሀንፀት ዓቕሚ ምህንድስና ኣመልኪቱ ብዝተትሓዘ ትልሚ መሰረት ምስ ፋኩልቲ ቴክኖሎጂ መቐለ ዩኒቨርሲቲ ብሓባር ክስርሑ ዝምልከቶም ጉዳያት ኣመልኪቱ ዝተጀመረ ዝርርብ ተጠናኺሩ ክቕፅል ምግባር፣

ሽቶ 2 :- ክእለት ብዘለዎም ሰብ ሞያ ዝግራሕን ንተጠቀምቲ ማእኸል ዝገበረ ፅርዮት ዘረጋግፅን ትሕቲ ቅርጺ ምህናፅ

ተግባራት

- ምምሕያሽ ስርዓት ምዕቃን ፅርዮትን ምርግጋፅ ስታንዳርድን
  - ንሸባ ፋብሪካ ቆርቦት፣ ንማጋርመንት፣ኣልመዳ ጋርመንትን ጨርቃጨርቅን ከምኡ'ውን ንኣዲስ ፋብሪካ መድሓኒት ብምልኦም ኣብ ስራሕቲ ምምሕያሽ መሰረታዊ ለውጢ ኣመራርሓን ኣሰራርሓን (BPR) ቴክኒካዊ ድጋፍ ዝወሃብ ደገፍ ምጥንኻር፣

ሽቶ 3:- ተለቋቀሞም ዝኸድ (valve chain) ዘርፍታት ኣሰራርሓ ብምምሕያሽ ወልቀ ትካላት ናይ ተወዳዳሪይነት ዓቕምን ምዕባይ

ተግባራት

- ምንቅስቃሳት ህንፃት ዓቕሚ ውልቀ ትካላትን መደባት ኣናእሽተይን ደቀኞትን
  - ኣደ ላዕለዎይ ክኢላ ንኤጀንሲ ምስፍሕፋሕ ውፅኢት ልምዓት ሕርሻ ዝተቐፀረ እንትኸውን ብመሰረት'ዚ ድማ ኣብ በለስ ዝጠመቱ ዝተፈላለዩ ዓውደ መፅናዕቲ ተኸይዱ እዩ። ምስ ተጠቀምቲ ግልጋሎት value chains በለስ ኣደ መድረኽ ተፈጢሩ ኣብ ሓባራዊ ረብሓን መስርሕን ምርድዳእ ተበጊሑ እዩ። ሕዚ'ውን ተወሳኽቲ value chains ንምንጻር ምስ ኤጀንሲ ምስፍሕፋሕ ፍርያት ሕርሻ ብሓባር ምስራሕ ክቕፅል እዩ፤
  - ናይ ክልልና ዕቁር ዓቕሚ ብምፍታሽ ኣደሽቲ ተጠቀምትን ዓይነት ፍርያትን ተመሪፆም ክስረሓሎም ይግበር
  - ፍርያት ሓሳኻ ሃሪ ዝምልከት ኘሮጀት ንምጥንኻርን ኣብ ስራሕ ክውዕል ንምግባርን ኣብዚ ሕዚ እዋን ምድላዎት እናተገብረ ይርከብ።
  - ኣብ ከተማ መቐለ ተጣይኹ ንዘሎ ማእኸል መፈልፈሊ ቴክኖሎጂ ሓገዝቲ ዝኾኑ ቴክኒካዊ ድጋፍን ሓሳባትን ምሃብ ክስራሕ ዝፀንሐ ኣደ ዓብዩ ስራሕ ተጠናኺሩ ክቕፅል ምግባር፣ብኣሰራርሓን ኣወዳድባን መሰረታዊ ለውጢ ንምግባር ዝሕገዙ ተጀሚሮም ዘለው ስራሕቲ'ውን ተጠናኺሮም ክቕፅሉ ምግባር፣ብተመሳሳሊ መልክዑ ማእከላት መፈልፈሊ ቴክኖሎጂ ኣብ ትግራይ ንምስፍሕፋሕ ዝሕገዝ እናተኸየደ ዝርከብ መፅናዕቲ ምቕፃል፤
  - ንምጥቕላል ዝኣክል እዚ መደብ ኣወሃህባ ግልጋሎት one-stop shopsን ምምሕዳር ትካላት ቴክኖሎጂን ኢንዱስትሪታትን ንምጉልባት ዓብዩ ቴክኒካዊ ድጋፍ ምሃብ ክቕፅል እዩ።

ሽቶ 4:- ነዚ መደብ ዝመርሕ ስትሪንግ ኮሚቴ ምውዳብ

ተግባራት

- ካብ ቢሮ ህንፃት ዓቕሚ፣ ቴክኒክን ሞያን ትምህርትን ስልጠናን፣ ካብ ቢሮ ንግድን ኢንዱስትሪን ትራንስፖርትን፣ ካብ መቐለ ዩንቨርስቲ፣ ካብ ዕደጋ ሕርሻ /ማርኬቴንግ ኤጀንሲ/ ፣ ሕርሻን ገፀር ልምዓትን ተወካሊ ጂትዜድ፣ ኻልኦት ሓዊሱ ይወድብ
- ዝርዝር ኣሰራርሓ የወፅእ፣ መደባት የፅድቕ ቡብ2 ወርሒ እናተራኸበ መደባቱ ይግምጋም

7. □□□□ መርብብ ሓበሬታን ቴክኖሎጂን

ዕገግ 8

ንኩሎም ሰብ ዋኒን ዘውሃሃደን ዕውት ስራሕቲ መርብብ ሓበሬታን ቴክኖሎጂን ዝፍፅም ውዳብ ምፍጣር

ሽቶ-1. ብኸልል ብርኪ ነዚ መደብ ዝመርሕ ዓብይ ኮሚቴ /ስትሪንግ ኮሚቴ/ ምጥንኻርን ስሩዕ ዝኾነ ኣኼባታት ዝገብረሉ ስርዓት ምትእትታው /ብብ 2 ወርሒ/

ሽቶ-2 ቴክኒካል ኮሚቴ ካብ ቐንዲ ቐንዲ ኣካላት እቲ ዓብይ ኮሚቴ ክቐውም ምግባር /ኣብ ወርሒ 1 ጊዜ ይእከቡ/

ሽቶ 3. ብወረዳ ብርኪ ዓብይ ኮሚቴን ቴክኒካል ኮሚቴ ተጣይሾም ስራሕቲ ክስርሕ ምግባር (ስሩዕ ኣኼባታት'ውን ይገብሩ)

ሽቶ 4. ኣብ ትምህርቲ ኔት ኣብ ዘለዎን ቤት ትምህርታት ናይ ኣይቲ መምህራን ወኪላት መሓውር ኣይሲቲ ኸይኖም ክስርሑ ምግባር

ሽቶ 5 ኣብ ኸልል ቢሮታት መርብብ ሓበሬታን ቴክኖሎጂን (ICT) መሓውር ዘለዎን ኣብ መደባት ምስልጣን መሰረታዊ ኮምፒዩተር ክሳተፍ ምግባር

ሽቶ-6 ዝተኣታተው ዘሎ ናይ ሓበሬታን ርክብ ቴክኖሎጂን መደባት ዝግምግምን መደባት ዘውሃህደን ናይ ሓባር መድረኽ ብብ 3 ወርሒ ክህሉ ተገይሩ ካብ ናይ /ካብ ናይ ኣይሲቲ መሓውርን ዝተመደቡ ኪኣላታትን ዘለዎን ቢሮታት ዝሳተፍ ደሓር ይንፀር/

ሽቶ-7 ንፁር ስራሕን ሓለፍትን ዝሓዘን ዝስርሓሉ መስርሕን /ኣባላት ስትሪንግ ኮሚቴን ቴክኒክ ኮሚቴን ስራሕን ሓላፍነቶምን ኻልኦትን ዝሓዘ/ ብቕልጡፍ ተዳልዩ። /ብመምርሒ ኣይሲቲ/

ዕገግ 9

መርብብ ሓበሬታ ዝጠልቦምም ውዳባታት ብምፍጣር ሕ/ሰብ ብቐረባ ሓበሬታ ዝርከበሉ ስርዓት ምዝርጋሕ፤

ሽቶ 1/ ሕድሕድ ወረዳ እንተወሓደ 4 ነገሮጀክታት ቀሪፁ ናብ ክልል ኣብ 3^ይ ርብኢ ዓመት ኣረኪቡ።

ሽቶ 2/ ክልል ከካብ ወረድኡ ዝመጡ 4 ነገራት ተባብሮ ካብ መቐለ ዝመጹ 10 ነገራት ኣመዓራርዮ ናብ ፈደራል ሊ.ኢ.ኸኡ።

ተግባራት

- በቲ ዝተነፀረ ማንዋል መሰረት ወረዳታት ናይ ነገራት ኣሳብ ይልእኻ
- ዞባ መቐለ'ውን ኣሰልጢንካ ክልእኹ ይግበር
- ናይ ቢሮና ሰብ ሞያ ንዝመጡ ገምጊሞም ብእዋኑ ይልእኹ
- ፀዲቕ ዝመጡ ብእዋኑ ተግባራዊ ዝኾነሉ ስርዓት ይዘርግሑ ።
- ስልጠናታት ይውሃብ፣ ኣብ ባይታ ዘሎ ኩነታት ብቕልጡፍ ይፅናዕ

ዕገማ 10

ኣብ ክልል ናይ ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ኣጠቓቕማ ዓቕሚ ምዕባይ

ሽቶ 1 ኣብ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮን ንወረዳታትን ስሉጥ ግልጋሎት ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ተፈጠሩ።

ተግባራት

- ኣብ 14 ኣብያተ ዕዮ (10 ኣደሸት 4 ነባራትን) ከምኡ-ውን ኣብ ወረዳታት/46/ ናይ መረዳኢታ ማእከል ምጥያሽን ንተንዘለዎን ድማ ምጥንኻር
  - ክልላዊ መርበብ ኣበሬታ ብተደላይ ኣቐሑት ምጥንኻር
  - ናይ ክልልን ወረዳን ስልጠና ማእከል ምጥንኻር
- ኣብ ክልልና ዝርከባ ኩለን ላዕለዎይ ኣብያተ ቤት ትምህርትን ኣብ መሰናዶ ኣብያተ ትምህርቲን /ነገራት-ቶሪ/፣ ኣብ ገፀር ዝርከባ ስልክታትን ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ዝምልከት ስራሕቲ ምትእትታውን ምጥንኻርን
- ኣብ ሕድ ሕድ ኣብያተ ዕዮ/10/ ከምኡ-ውን ኣብ ወረዳታት/46/ ውሱን መርበብ ርክብ ኣበሬታ ምጥያሽን ንተንዘለዎ ድማ ናይ ምጥንኻር ስራሕቲ ምፍፃም፣
  - ብናይ ወረዳ መርበብ ኣበሬታ /ወረዳ ኔት/ 10 ዝኾና መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮ ፀብባብ ስራሕን ካልኣት ተደለይቲ መረዳኢታት መለዋወጢ ገይርካ ምጥቃምን ንኡስ ዘደሊ ስርዓት ምፍጣርን ምጥንኻርን / ኣብ ኩለን ADSL መስመር ዘለዎን ኣብያተ ዕዮ/

- ብፍላይ ፕሮግራም መሰረት ዝገበረ ናይ ሸዲዮ ኮንፈረንስ ግልጋሎት ብሓደሻዕ ካብ መቐለ ናብ 6 ዞባታት ካብ ዞባታት ናብ 10 ወረዳታት ካብ ወረዳ ናብ ወረዳ ብሰፊሑ ክወሃብ ምግባር ንዙይ እዉን ንሕድ ሕድ ኣብያተ ዕዩ ኣብ ዝቅፅል ኣዋርሕ ዝህብኦ ፕሮግራም ስልጠና ከፍልጣና ብደብዳቤ ምፍላጥ /ንክልል ቢሮታት /ኣብያተ ፍርዲቲትምህርቲ፣ ከተማ ልምዓት፣ህንፀት ዓቕሚ፣ክልል ምምሕዳር ወዘተ/

ሽቶ 2 ኣብ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዩን ንወረዳታትን ዝርከቡ ልዕሊ 2200 ሰራሕተኛታትን ኣለፍቲን ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ተንክፍ ዝኮነ ስልጠና ምሃብ ዝርዝር ተግባራት

- ኣብ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዩን ወረዳታትን ዝርከቡ (ሕድሕድ ወረዳ 50 ላዕለዎይ ደረጃ ቤት ትምህርትን መሰናድኦ በብውልቁን ፣ኣምሳ ኣምሳ ፣ ክልል ኣብያተዕዩ 15 መምርሒ ቴክኖሎጂ ኣበሬታን ርክብን /ICT/ 90 ሰራሕተኛታትን ብጠቕላላ --- ሰራሕተኛታት መሰረታዊ ናይ ኮምፒዩተር ኣጠቓቕማ ንወርሒን ፍርቂን ስልጠና ምሃብ፣
- ኣብ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዩን ወረዳታትን ዝርከቡ 500 ኣለፍቲ ሰራሕ ብዛዕባ ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ተንክፍ ግንዛብ ዘጭብጥ ናይ 2 መዓልቲ ወርክሾፕ ምኽያድ፣
- ኣብ ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዩን ወረዳታትን ዝርከቡ 200 ኣለፍቲ ሰራሕ ብፍሉይ ከይዲ ኣሰለጣጥና መሰረታዊ ኮምፒዩተር ኣጠቓቕማን ዓወደ ሞያ / Microsoft application/ ንወርሒን ፍርቂን ስልጠና ምሃብ፣
- ሕድ ሕድ ክኢላ መምርሒ ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ዝተፈላለዩ ኣርእስቲታት ብምወሳድ ትምህርቲ ምሃብ፣
- ካብ ፊደራል ልምዓት ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ኤጀንሲ ብዝገበር 9ወ.ዲ.ትን14 ቀዳማይ ዲግሪ ዘለዎም ኣብ ተግባር ፅቡቕ ውፅኢት ንዝምፅኦ ካብ ወረዳ 8 ካብ ክልል 6 ክኢላታት ዝወሃብ ናይ ምዕባይ ዓቕም ስልጠናታት ንምስታፍ ኣድላይ ምድላዎት ምግባር፤
- ናይ ወረዳ 60 ናይ ክልል 30 ክኢላታት ግዚኡ ዝጠልቦ ቴክኖሎጂን ኣበሬታን ርክብን ዘድህበ ስልጠና ምሃብ

- 7500 መምህራን ካልአይ ሳይክል /5 -8 / መሰረታዊ ናይ ኮምፒዩተር ስልጠና ክወሃብ ምግባር /ምስ ብብ ወረድኡ ዘለው ኣብያተ ትምህርቲ ብምትሕብባር ይፍፀም/
- ኣብ ካልኦት ክልላት ብዛዕባ ቴክኖሎጂ ሓበሬታን ርክብን ተሞክሮ ምወሳድ/ካብ ኣምሓራን /
- ን15 ክኢላታት ኣይሲቲ ኦድቫንስድ ናይ ሃርድዌርን ሶፍትዌርን ፅገና ስልጠና ምሃብ / ብመማከሪ ትካል /
- ከይዲ ኣሰራርሓ ለወጢ ምስ ኣይሲቲ ንምወዳድ ኣብ ሲሰተም መፅናዕቲን ዝምልከት ኣብ ኩለን ቢሮታት ዘለው ሰብ ሙያ ኣይቲን ነቲ ሞያ ዝምልከቶም (መቐለ ዩኒቨርሲቲ ኣይቲ ዲፓርትመንት፣ ቴሌ ኮሙዩኒኬሽን፣ ኢንስቲትዩት ቴክኖሎጂ መቐለ) ቴክኒካል ውዳብ ይቐውም ምስ ክልላዊ BPR ቴክኒካል team እውን ዝተዋደደ ይኸውን።
- ንሴክተራትን ናይ ወረዳ ቴክኒክ ኮሚቴ ብዛዕባ ኣጠቓቕማ ወረዳ ኔትን ትምህርቲ ኔትን ግንዛብ መጨበጢ ወርክሾፕ ምድላዉ
- ን10 ክኢላታት ኣብያተ ዕዮ ክልል ዝዓሞቕ /advanced Database management / ስልጠና ምሃብ/ መማኸሪ ትካል /
- በዝሒ ተጠቀምቲ ኢንተርኔት ክልልና ንምወሳኽ ሓደሽቲ ተጠቀምቲ በብወረድኡ 30 ፈፀምትን 50 ሰብሙያን ብክልል ብርኪ ድማ 14 ቢሮ ሓለፍቲ፣ ምክትታላት ሓለፍትን ኩሎም ቤት ፅሕፈት ሓለፍቲ መምርሒ/ጉጅለ ሓለፍትን 300 ሰብሙያን ከምኡ'ውን ናይ ክልል ላ/ቤት ፍርዲ ዳያኑን ሬጅስትራርን ሓለፍቲ ግልጋሎታት ወረዳ ዳያኑ ዞባ ፈፀምቲ 5ቲኦም ሓደሽቲ ተጠቀምቲ ኢንተርኔት ይኸኑ።ብድምሩ ..... ሓደሽቲ ተጠቀምቲ

ሽቶ 3 ኣብ 10 ክልል መንግስታዊ ኣብያተ ዕዮን 46 ወረዳታትን ዝተፈላለዩ ናይ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ኣሰራርሓን ኣጠቓቕማ ስርዓታት ተፈጠሮም።

ዝርዝር ተግባራት

- ናይ ወረዳ ኔት፣ ትምህርቲ ኔትን፣ ገፀር ስልኪ (Rural connectivity) ኣጠቓቕማ መምርሒ ብምድላው ስርዓት ምፍጣር
- ናይ መርበብ ርክብ ሓበሬታ ኣጠቓቕማ ስርዓት ምፍጣር

- ማንዋል መምርሒ አወዳድባን አጠቃቅማን ማእከል መረዳእታ ምድላው
- ናይ ዝተፈላለዩ ግልጋሎታት አጠቃቅማ መምርሕን ማንዋልን ምድላው፣ /መሳርሒ ኤሌክትሪክ አቐሑት፤ ቪዲዮ ኮንፈረንስ፤ምሕታት ፅገና አቐሑት፣ ወዘተ/

ሽቶ 4 ናይ ክልል ቴክኖሎጂን ሓበሬታ ርክብን ረቂቅ ፖሊሲን ስትራቴጂን ተዳልዩ ፀዳቑ።

ዝርዝር ተግባራት

- እዚ ረቂቅ ፖሊሲ ብቢሮ ህንፃት ዓቕሚ መሓወር ክግምገም ምግባር፣
- ብዝቐረበ ሓናዒ ርኢቶ ብምምዕባል ሙሉእ ገይርካ ምቕራብ
- ብክልል ፈፀምቲ አካላት ክፀድቅ ብምግባር ንተግባራዊነቱ ምንቅስቃስ

ሽቶ 5. አብ ሰለሰተ አብያተ ማዘጋጃ ክልል ቤት መዛግብቲ ቦታ ተንከፍ መረዳእታ ኮምፒዩተር ዝተገይሩ።

ዝርዝር ተግባራት

- ንዙይ ሰራሕ ዘገልግል ዓወደ ሞያ ምቕራፅን ናብ ተግባር ምልዋጥን
- አብዘን አብያተ ማዘጋጃ ዘሎ ቦታ ተንከፍ መረዳእታ ናብ ኮምፒዩተር ክኣቱ ምግባር
- ዝተዳለወ ዓወደ ሞያ ናብ ኮምፒዩተር ምፅዓን
- ንዝምልከቶም ክኢላታት ናይቲ ዓወደ ሞያ አሰራርሓ ስልጠና ምሃብ
- ክትትልን ድጋፍን ምምሕያሽን ሰራሕቲ ብቐጻልነት ምክያድ

ሽቶ 6 ዝተፈላለዩ ሴክተር ዝጥምቱ ሶፍትዌር ተዳልዩ ናብ ተግባር ተሸሪፉ።

ዝርዝር ተግባራት

- 6.1 ሓይሊ ሰብ ፕሮፋይል ዝምልከት ተግባራዊን ምግባር ስልጠና ምሃብ
- 6.2 ላዕለዎይ አብያተ ፍርዲ ምምሕዳር ስርዓት አብ ክልል፣ አብ ዞባን ወረዳ ምጥያሽ
- 6.3 ፌደራል ዘማዕበሎም መሰረት ብምግባር ሓደሽቲ ዌብ ሳይታት /ቲሪዝምን ቤት/ፅ/ቤት ምክርን/ ብቐልጡፍ ናብ ተግባር ክኣትው ምግባርን አብ ስራሕ ዝወዓሉ ናይ ሓበሬታን ህንፃት ዓቕምን ምክትታልን ምምዕባልን
- 6.4 IBEX ፋይናንሻል ሲስተም DDbን ናይ ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ሶፍት ዌር ከምኡውን ብፌደራል ሚኒስተር ሓለዋ ጥዕና ዝተኣታተዉ ሶፍት ዌራት ምፍላይ ተደላይ ድጋፍን ሓገዝን ምግባር

ሽቶ 7. ብ መንግሥታዊ አብያተ ዕዩ ዝቐርቡ ናይ ቴክኖሎጂን ሓበሬታ ርክብን ናወቲ ዕደጋ ምግምጋምን ዕርዮቱ ተረጋጊፁ።

ዝርዝር ተግባራት

- ንዕደጋ ዝቐርቡ ናወቲ መሳርሒ specification ልኽእ ምካኑ ምርግጋፅ፣
- ንጨረታ ዝቐርብ ዝርዝር ብመሰረት ዝተዳለወ መዘርዘር ምካኑ ምፍታሽ፣
- እዞም አቐሑት አታዊ እንትኮኑ ፈተሻ ምኽያድ፣

ዕገማ 11

ንሕብረተሰብን ንወልቂ ትካላትን ብመዳይ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ምዕባይ ዓቕሚ ስራሕቲ ምፍፃም

ሽቶ 1. ፀገማት ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ተፈቲሑ

ዝርዝር ተግባራት

- ምስ ተጠቀምቲ ሓበራዊ መድረሽ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ምምስራት
- ንሕብረተሰብን ንወልቂ ትካላትን ብዛዕባ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ግንዛብ መጨበጢ ወርክሾፕ ምድላው
- ንሕብረተሰብን ንወልቂ ትካላትን ቴክኒካዊ ሓገዝ ምሃብ ሽቶ 2 ናይ ማህበረሰብ ማእከል ሓበሬታ ኣብ 7 ዞባ ማእከላት ምጥያሽ?

ዝርዝር ተግባራት

- መስርሕ ምድላው/TOR/
- መማከሪ ትካል ምምራፅ
- ክትትልን ገምጋምን ምኽያድ
- ፀብፃብ ምድላው

ሽቶ 3. ናይ ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ማእከል መፈልፈል ነጋዶ ክእኢላታት ተጣይሹ።

ዝርዝር ተግባራት

- ምስ ፌደራል ልምዓት-ቴክኖሎጂን ሓበሬታን ርክብን ተዋዲድካ መስርሕ ምድላው፣
- ነዙይ ስራሕ ዝመርሕ ኮሚቴ ካብ ዝተፈላለዩ ትካላት ምምስራት
- ዘድልይ ናወቲ ታት ምምላእን ምወዳብን

- ናይ መሰልጠኒ ረቁሓታተ ንምድላዉ ሰልጠንቲ ምምልማልን ስልጠና ምጅማርን

ሽቶ 4. ኣብ 46 ጣቢያታት ንሕብረተሰብ ኣበሬታ መወሃቢ ማእከል ምጥያሽ ዝርዝር ተግባራት

- ዳህሳስ ምክያድ
- መርኣያ ዝኮና ከምኒ ጣብያ ኣብርሃ ወ ኣፅብሃ ቐልጢፍካ ተግባራዊ ምግባር
- ንዝተሓረይ ጣብያታት ዘድሊ ናወቲ ምምላእ
- ዝወሃቡ ግልጋሎታት ምንፃርን መምርሒ ምድላዉን
- ግልጋሎታት ብፅርየትን ብስሩዕን ዝወሃቡ ዘለው ምኽኒናም ዘጋጠመ ምክትታልን ዘጋጠመ ፀገማት ምፈታሕን

ሽቶ 5 ንኣካል ጉደኣት ኣጠቓቕማ መሰረታዊ ኮምፒዩተር ስልጠና ተዋሃቡ። ዝርዝር ተግባራት

- ምስ ማሕበር ጉደኣት ኣካላት ትግራይ ናይ ኣባር መስርሕ ምድላው
- ቀዳምነት ዝወሃቦም ንኣካል ጉዳኣት ክፋል ሕብረተሰብ ምንፃር ስራሕቲ ምክያድ
- መቐለ ዝርከብ ቤት ትምህርቲ ዓይነ ስወራን ዳህሳስ ምክያድ
- ዝተኸየደ ዳህሳስ ፀሚኞካ መበገሲ ኣሳብ ምድላው
- ዘድሊ ቐረብ ኣቐሑት ምምላእ
- ናይ ስልጠና ፕሮግራም ምድላዉን ስልጠና ምሃብን
- ክትትልን ገምጋምን ስራሕቲ ምክያድ

ሽቶ 6 ናይ ንማህበረሰብ ምዕባለ ዘሳልጥ ሬድዮ ተግባሮች። ዝርዝር ተግባራት

- ካብ ኤጀንሲ ልምዓት ኣባይቲ ንፁር ፍልጠት ምሓዝ
- ተምኩሮ ደቡብ ኢትዮጵያ ቀልጢፍካ ምፍላጥን ኣባና ኸመይ ኸምዝሰርሕ ትልሚ ምድላው
- ዘድሊ ኣቐሑት ምምላእ፣ ኣበይ ከምዚ ትከል ምንፃር
- ፍቓድ ካብ ዝምልከቶ ኣካል ምርካብ

- ክትትልን ገምጋምን ምክያድ

ሽቶ 7 ቴክኖሎጂ ሓበሬታን ርክብን ንምዕባል ማህበረሰብ ዝጥምት ብፊደራል ዝተዳለወ ፖሊሲ ናብ ክልልና ክጠባብሖ ምግባር

ዝርዝር ተግባራት

- እቲ ብፊደራል ክፀድቕ ቀሪቡ ዘሎ ፖሊሲ ናብ ትግርኛ ምትርጓም
- ክሳብ ዝፀድቕ እቲ ረቂቕ መሰረት ገይርኻ እናሰራሕኻ ምፅናሕ
- ፀሚኻካ ፈፃሚት ክልል ትግራይ ክፈልጦን ክሕገዝን ምግባር
- ንምይይጥ ብምቕራብ ክምዕብል ምግባር
- መፋለጢ ዓጢብ መፅናዕቲ ንማህበረሰብ ምክያድ
- ንተግባራዊነቱ ምንቅስቃስ

II. ዓብይቲ መደባት

ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ ብምምሕያሽ ዕግበት ተገልገልቲ ምርጫዎን ዓቕሚ ኣብያተ ዕዮ ምዕባይን

ዕገማ 1

ዘመናዊ ስርዓት ኣወዳድባ፣ ኣሰራርሓን ጥቕማጥቕምን ብምትእትታው ዓቕሚ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ምህናፅ

ሽቶ 1፡- ኣብ ክልልና ኣብ ስራሕ ዘለው ክመሓየሹ ዝግበኦም ዝተፈላለዩ መምርሒታት ኣበልን ጥቕማጥቕምን መፅናዕቲ ብምክያድ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ተተባቢያም ዝሰርሕሉ ኩነታት ተመቻቻዩ።

ዝርዝር ተግባራት

- ኣብ ስራሕ ዘለው ዝተፈላለዩ መምርሒታት ኣበልን ጥቕማጥቕምን ምስ ህልው ኩነታት ክልልና ዘለዎም ዝምድና ምፍታሽን ምግምጋምን
- ኣብ ፊደራልን ክልላትን ኣብ ስራሕ ዘለው መምርሒታት ኣበልን ጥቕማጥቕምን ምእካብን ምፍታሽን፣
- ዝተመሓየሹ መምርሒታት ምድላውን ናብ ዝምልከቶ ምቕራብን

ሽቶ 2፡- ብዛዕባ ዝተዳለወ ማንዋል ዝተፈላለዩ መምርሒታት ኣበልን ጥቕማጥቕምን ንሓለፍቲ ህንፀት ዓቕሚ ዕዮ ወረዳታትን ከተማታትን ከምኡው'ን ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ ክልልን ሰልጠና ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ንሰልጠና ዘድልዮ ማንዋላት ምድላው፣

- ሰልጠንቲን አሰልጠንትን ምንገር፣
- ሰልጠና ዝካየደሉ እዋንን ፍልፍል በጀትን ምንገር፣
- ሰልጠና ምክያድን ውፅኢት ሰልጠና ምክትታልን ምግምጋምን።

ሽቶ-3 ኩሎም ሰራሕተኛታት ቢሮ ህንፅት ዓቕሚ ካብ ክልል ክሳብ ጣብያ መዘርዘር ስራሕ /JOB DESCRIPTION / ክህልዎም ብምግባር ሓላፍነቶም ክዋፅኡ ተገይሩ።

ዘርዘር ተግባራት

- ንኹለን ክፍልታት ስራሕ ቢሮ ህንፅት ዓቕሚ ኣብ ትሕቲኡን ናይ ዘለዉ ሰራሕተኛታት ስራሕ መዘርዘር ክዳልዎ ምሕባር
- ኣብያተ ዕዮ ህንፅት ዓቕሚ ወረዳታት ስራሕ መዘርዘር ሰራሕተኛታትን ክዳልዎ ኣድላይ ሓገዝን ክትታልን ምግባር
- ሕድ ሕድ ሰራሕተኛ ስራሕ መዘርዘር ምህላው ምርግጋፅ

ሽቶ-4 ብውክልና ክስርሑ ዝግብኦም ስራሕቲ ብምንገርን ብመሰረት እዚ ንኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ውክልና ብምሃብ ሰሉጥ ግልጋሎት ረኺቦም፤

ዘርዘር ተግባራት

- ኣብ ፌደራልን ክልላት ብውክልና እናሰርሑ ዝርከቡ ስራሕቲ ዘለዎም ተሞክሮ ምቕላምን ከም ኣድላይነቱ ምጥቃምን ፣
- ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ብውክልና ክስርሑ ዝግብኦም ስራሕቲ መፅናዕቲ ምክያድ፣
- ብመሰረት መፅናዕቲ መበገሲ ምድላውን ንርእይቶ ንዝምልከቶ ምቕራብን፣
- ናይ መወዳእታ መልክዕ ዝሓዘ ጥራዝ ምቕራብን ክፀድቕ ምግባርን፣
- እዚ ኣመልኪቱ ንዝምልከቶም ኣካላት መብራህርሂ/ ኦሪገናልን ምሃብ

ሽቶ-5 ብመንግስቲ ንቕድሚት ዝጣየሹ ሓደሽቲ ትካላት ከምኡ'ውን ኣብ ስራሕ ዘለው ኣብያተ ዕዮ ናይ መሓውርን ስራሕ መደባትን ምትዕርራይ/Restructuring/ ሕቶ እንትቕርቡ ብምትካላት ኣወዳድባን ስራሕ ምድባ ብምግምጋምን ብምትንታንን ክፅድቕ ተገይሩ።

ዘርዘር ተግባራት

- ዝቐረበ ሕቶ መሓውርን ስራሕ መደባት ንፁር ራእይን ልኡኽን ዘመላኸት ስትራቴጂክ ትልሚ ምህላው ምርግጋፅን ምፍታሽን
- መጣየሲ ኣዋጅ ዘለዎ ምጻኑ ምርግጋፅ፣ ምፍታሽን ምርድዳእን፣

- ዝቐረበ ሕቶ መሓውርን መደባት ስራሕን ብመሰረት ኣወዳድባ ምግምጋምን ምትንታንን
- ዝተፈላለዩ መማረፅታት ዝሓዘ ውሳኔ ሓሳብ ምድላውን ምስ ዝምልከቶ ዘተ ምክያድ
- ትካላዊ መሓውርን ስራሕ መደባትን ምፅዳቕን ኣብ ተግባር ንክውዕል ምግባርን፤

ሸቶ-6 ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ስራሕ ምደባን ጥቕማጥቕምን ዝምልከት ዝቐርቡ ሕቶታት ብምግምጋምን ቅልጡፍ መልሲ ብምሃብን ዕግበት ተገልገልቲ ዓብዩ።

ዘርዘር ተግባራት

- ዝቐረበ ሕቶ ዘድሊ ሓበሬታ ምምልኡ ምርግጋፅ
- ዝቐረበ ሕቶ ኣግባብነቱ ብመሰረት መምርሒ ምርግጋፅ
- ወሳኔ ሃሳብ ምድላውን ንዝምልከቶ ምልኣክን

ዕላማ 2

ኣብ ትልሚ ዝተደረገኸ ኣወፋፍራን ኣጠቓቕማን ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ብምክያድ ስራሕን ስራሕተኛን ምርካብን ውፅኢታዊነት ኣብያተ ዕዮ ምምሕያሽን እዚ ዕላማ ዝስዕቡ ሽቶታት ኣለውዎ፡-

ሸቶ 1፡- ኣብ ሓይሊ ሰብ ምምሕዳር ቅልጡፍን ፅፋፍን ውሳኔታት ንምሃብ ዘኸእል ቴክኖሎጂ ኢንፎርሜሽን ኮሚኒኬሽን ዝተደገፈ ስርዓት መረዳእታ ተፈጠሩ።

እዚ ሽቶ ኣዞም ዝስዕቡ ዘርዘር ተግባራት ኣለውዎ

ዘርዘር ተግባራት

- መረዳእታ ሓይሊ ሰብ ብቀሊሉ ንምሓዝ ዘኸእል ዘተፈላለዩ ፎርማት ምድላው
- ብመሰረት ቅጥዒ ዝተኣከበ መረዳእታ ናብ ኮምፒውተር ምእታው፤
- ብኮምፒውተር ዝተደገፈ መረዳእታ ሓይሊ ሰብ ኣብተግባር ምውዓል፤
- ተጠቀምቲ ብቀሊሉ ክጥቀምሉ ዝኸእሉ ሜላ መረዳእታ ምፍጣር።

ሸቶ 2፡- ኣብ ከይዲ መፅናዕቲ ዝርከብ ፖሊሲን ስትራቴጂን ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ክልልና ክፀድቕ ብምግባር ውፅኢታዊነት ተመሓይሹ።

ዘርዘር ተግባራት፡-

- ረቂቅ ፖሊሲን ስትራቴጂን ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ምድላው
- ኣብ ዝተዳለወ ረቂቅ ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ዘተ ምክያድን ርኢቶ ምትእኽኻብን፤

- ናይ መወዳእታ መልክዕ ዝሓዘ ፖሊስን ሰትራተጂን ምዕባለ ሓይሊ ሰብ ክፀድቕ ምግባርን ኣፈፃፀምኡ ምክትታልን።

ሸቶ 3፡- ኣብ ዝፀደቐ ኣዋጅ ስልጠና ፈንድ ዝርዝር ኣፈፃፀማ መምርሒ ብምድላው ስሉጥ ግልጋሎት ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት፡-

- እቲ ኣዋጅ ስልጠና ፈንድ ብዝግባእ ምርዳእን፣
- ረቂቕ ኣፈፃፀማ መምርሒ ምድላው ንሪኢቶ ምቕራብን፣
- ናይ መወዳእታ መልክዕ ዝሓዘ ኣፈፃፀማ መምርሒ ምድላው ናብ ዝምልከቶ ምቕራብን ኣፈፃፀምኡ ምክትታልን።
- ብዝፀደቐ መምርሒ መሰረት ብመንግስቲ ናብ ትምህርቲ ዝኸዱ ስራሖም ለቂቆም ካብኡ ክኸፈሉ ምግባር

ሸቶ 4፡- ንኣብያተ ዕዮ ክልልን ወረዳን ኣብ ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ ዝተፈላለዩ ስልጠናታት ብምሃብ ናይ ምፍፃም ዓቕም ምዕባል።

ዝርዝር ተግባራት

- ድሌት ስልጠና ምንፃር፣
- ስልጠናቲን ኣስልጠናትን ምንፃር፣
- ስልጠና ዝካየዱ እዋንን ፍልፍል በጀትን ምንፃር፣
- ስልጠና ምክያድን ምግምጋምን።

ሸቶ 5፡- ካብ ኣብያተ ዕዮ ናይ መረዳእታ፣ ዓዲ ውሽጥን ወፃኢን ስልጠናታት፣ ምልመላን መረፃን ዝቐርቡ ሕቶታት ቅልጡፍ መልሲ ብምሃብ ዕግባት ተገልገልቲ ምዕባል።

ዝርዝር ተግባራት

- ብስልኪ፣ ብፅሑፍ፣ ብኣካል ዝቐርቡ ሕቶታት ምርዳእ
- ዝቐረበ ሕቶታን ዝድለ ኣበሬታ ምምላእም ምርግጋፅ፣
- ንዝቐርቡ ሕቶታት ግቡእ መልሲ ምሃብ።

ዕላማ 3

ስሩዕ ገምጋምን ክትትልን ብምክያድ ኣብ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ስርዓት መሪት ክተኣታቶ፣ ውፅኢታዊነት ዝተፈላለዩ ተግባራት ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ ክረጋገፅ፣ ተኣታትነት ክነግስን ሰናይን ምምሕዳር ክሰፍን ምግባር፣

ሸቶ 1:- ኣብያተ ዕዮ ክልልን ወረዳን ገምጋምን ክትትልን ብምክያድ ውፅኢታዊነት ተግባራት ምምሕዳር ሓይሊ ሰብ ተረጋጊፁ።

ዝርዝር ተግባራት

- ገምጋምን ክትትልን ዝካየደለን ኣብያተ ዕዮ ምንጻር፣
- ገምጋምን ክትትልን ዝግበረሉ ርእሲ/ጉዳይ ምስ ኣብ ቢሮና ዘለው ስራሕ ክፍልታት ብምዝታይ መገናዘቢ ምርመራ (Check list) ምድላው፣
- ገምጋምን ክትትልን ዝግበረለን ኣብያተ ዕዮ ትሕዝቶ መደብን ዝፍፀመሉ እዋንን ኣቐዲምካ ምግላፅ፣
- ብመሰረት ትልሚ ምውፋርን ፀብፃብ ውፅኢት ምርመራ ምቕራብ፣
- ብመሰረት ዝቐረበ ፀብፃብ ውሳኔ ዘድልዮም ኣፈፃፀማ ምክትታል።

ሸቶ 2:- ካብ ክልል ኣብያተ ዕዮ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝቐርቡ ጥርፃናትን ጥቆማታት ብምፅራይ ቅልጡፍ ምላሽ ምሃብን ዕግበት ተገልገልቲ ምርግጋፅን።

ዝርዝር ተግባራት

- ጥርፃን ወይ ጥቆማ ብፅሑፍ፣ ብስልኪ ወይ ብኣካል ምቕባል፣
- ዝቐረቡ ጥርፃናት ሕጋዊነቶም ምፅራይ፣
- ጥርፃናት/ጥቆማታት ምስ ኣዋጅ፣ ደንብን መምርሒን ምግንዛብ፣
- ውሳኔ ሓሳብ ንዝምልከቶ ምቕራብን ከም ኣድላይነቱ ውሳኔ ምሃብን።

ሸቶ 3:- ማንዋል መስርሕ ኢንስፔክሽን ብምድላው ስሉጥን ውፅኢታዊን ግልጋሎት ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ነቲ ማንዋል ንምድላው ዘድሊ ማቴሪያላት ምትእኽኻብ፣
- ዝተኣከቡ ፅሑፋት ምስ ክልልና ነባራዊ ኩነታት ምጥዕፃም፣
- ዝምልከቶም ኣካላት ክልልን ወረዳን ዘተ ምክያድን ሪኢቶ ክህቡሉ ምግባር፣
- ዝተዛዘመ ማንዋል ኢንስፔክሽን ምድላውን ኣብ ስራሕ ምውዓልን።

ዕላማ 4

ካብ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝቐርቡ ይግባኡን ጥርግናት ብመሰረት ሕግን ደንብን መርመራካ ቅልጡፍ ውሳኔ ብምሃብ ፍትሒ ክረጋገፅ ምግባር

እዚ ዕላማ ዝስዕቡ ሽቶታት የካትት፡-

ሽቶ 1፡- ብደረጃ ክልልን ወረዳን ዘለው ኮሚቴታት ድስፕሊንን ቅሬታን ተጠናኺረን ዝውደባሉ ኣግባብ ብምምቕቓው ስሉጥ ግልጋሎት ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ኣብያተ ዕዮ ኮሚቴታት ድስፕሊንን ቅሬታን ዘጣየሻ ምዃንን ምንጻር፣
- ዝተጣየሹ ኮሚቴታት ሕጋዊ ምዃናም ምርግጋፅ።
- ፕሮፋይል ኮሚቴታት ምትእክኻብ
- ኮሚቴታት ብሕጊ መሰረት ዳግም ንክውደቡ ምግባር

ሽቶ 2፡- ካብ ኣብያተ ዕዮ ክልልን ወረዳን ዝቐርቡ ጥርግናት ይግባኡን ብምምርመር ስሉጥን ፍትሓውን ምላሽ ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ካብ ዝሓለፈ ዝዞሩን ኣብ 2000 ዝቐርቡን ጥርግናት 100% ክውሰኑ ምግባር፣
- ካብ ሰራሕተኛታት ዝቐርቡ ጥርግናት ይግባኡን ሕግን ደንብን ዝተኸተሉ ምዃናም ምንጻር፣
- ዝተነፀሩ ይግባኡን ፋይል ክፈትካ ምቕራብ፣
- ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ መዕለቢ ክረኽቡ ምግባር
- ብሕጊ ዘይተኸተሉ ሕጊ ተኸቲሎም ንክቐረቡ ምግባር፣
- ሕጊ ተኸቲሎም ዝቐረቡ ጥርግናት ይግባኡን ብመገባእያ ምርኣይ፣
- ብመገባእያ ዝተርኣዩ ናይ መወዳእታ ውሳኔ ምሃብን ኣፈፃፀማኦም ምክትታ

ሽቶ 3፡- ካብ ኣብያተ ዕዮ ክልል ወረዳን ዝቐርቡ ደንቢ ዘይተኸተሉን ዘይተወደኡን ጥርግናት መርመራካ ብይን ብምሃብ ኣብያተ ዕዮ ሕጊ ክኸበራ ተገይሩ።

ዝርዝር ተግባራት

- ጥርግናት ብኣግባቡ ምቕራቡ ምርግጋፅ፣
- ነቲ ጥርግናት ፋይል ክፈትካ ምቕራብ፣
- ኣብ መገባእያ መርመራካ ብይን ምሃብ፣

- ሽዑ ንሽዑ ብይን ምሃብ
- ዝተወሃበ ብይን ተግባራዊነቱ ምክትታል።

ሸቶ 4፡- ኣብ ክልልን ወረዳን ሰራሕተኛታትን ሓለፍትን ዝረአዩ ጉድለት ድስጥሊን መበገሲ ምኽንያት መፅናዕቲ ተኻይዱ መፍትሒ ሓሳብ ቀሪቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ኣብ ክልልን ወረዳን ኣብያተ ዕዮ ኣብ 1998ን 1999ን ዓ.ም ዝቐረቡጉዳይ (ኬዝስ) ብምርኣይን መበገሲ ዝነበሩ ፀገማት ምንፃር
- ፀገማት ብዓይነቶም ምግምጋም
- ሕግን ደንብን ዝተኸተሉ መፍትሒ ሓሳባት ምቕራብ
- ጥርፃናት ኣብያተ ማዘጋጃ ብመምርሒ ክንፀሩ ምግባር

ሸቶ 5፡- ንኣብያተ ዕዮ ክልልን ወረዳን ዝምልከቶም ኣካላት ዝግበር ስልጠና፣ ምምሕዳር ቤት ፍርዲ ምስ ዝምልከቶ ኣካል ብምውዳድ ኣዋጅን ኣፈፃፅማ መምርሒታትን ስልጠና ተዋሂቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ንስልጠና ዘድልዩ ዕሑፋትን ማቴርያላትን ምድላው
- ኣዋጅን ፍልፍል በጀትን ምንፃር
- ስልጠና ምክያድን ውፅኢታውነት ምግምጋምን

III. ንኡሳን መደባት

1. መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር (PSCAP)

ዕላማ 1

መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር ትግራይ ፅፉፍ፣ ቅልጡፉን ውፅኢታዊ ብዝኸነ መንገዲ ምፍፃም።

ሸቶ 1: ስሉጥ ግልጋሎት ምሃብ

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ ዝተኣታተወ መስርሕ ኣፈፃፅማ መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር
- ✓ ኣብ ኣሰራርሓ መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር ኣመልኪቱ ምስ ንኡሳን ፕሮግራማት ዝተኻየደ ኣኼባ

- ✓ ንንኡሳን ፕሮግራማትን ንተጠቀምቲ አካላትን ዝተገብረ ክትትልን ቴክኒካዊ ድጋፍን
- ✓ ብእዋኑ ምላሽ ዝተወሃበሎምን ን አፈፃፅማ ዝተልእኹን ዓመታዊ ትልሚን ዝርዝር መፈፀሚ ትልሚን
- ✓ ምስ መም/ፑል ምም/ፋይ/ንብረትን ሒሳብ ክፍልን ንሰሉጥን ውፅኢታዊ ግልጋሎት አወሃህባ ስዚ መደብ አመልኪቱ ዝተወሃበ አኼባ

ሽቶ 2:- ዓመታዊ ትልሚ ብ ምጥማር ናብ ዝምልከቶ አካል ተላኢኹ

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ ዝተልእኹ ቅጥዒ መዳለዊ ትልሚ 2001- ፊዝካልን ፋይናንሻልን ዓመታዊ ትልሚ ን ቴምፕሌትን
- ✓ ዝተዳለወ ትልሚ መምርሒ ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር
- ✓ ንንኡሳን ፕሮግራማት አብ ዓመታዊ ትልሚ አመልኪቱ ዝተወሃበ መብርህን ቴክኒካዊ ሓገዝን
- ✓ ተጠሚሩ ዝተለእኹ ትልሚ ሸውዓቲአን ንኡሳን ፕሮግራማት
- ✓ ዝተገብረ በጀት ዝውውር መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር
- ✓ ሚንስቴር ህንፀት ዓቕሚ + ባንኪ ዓለም ዝተጠምረ ትልሚ 2001ይበፅሖም

ሽቶ 2:-ብብግዚኡ ዝተአከበ ፣ ዝተዳለወን ዝተጠምረን ፀብዓብ ተላኢኹ

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ ዝተዳለወ ፀብዓብ ክልተ ሰሙን መምርሒና
- ✓ ተጠሚሩ ዝተአከበ ፀብዓብ ንኡሳን ፕሮግራማት
- ✓ ብትግርኛን እንግሊዝኛን ቋንቋታትን ተዳልዩ ዝተለእኹ ፀብዓብ ሸድሸተ ወርሒ
- ✓ ዝተጠምረ ዓመታዊ ፀብዓብ መምሪሕና ን አፈፃፅማ መደባት ኩለን ንኡሳን ፕሮግራማት

ሽቶ 3:-ብመሰረት ዝተዳለወን ዝፀደቐን ዓመታዊ ትልሚ ዝፍፀሙ መደባት ክትትል ተገይሩ።

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ አብ ዝርዝር መተግበሪ ትልሚ (TOR) ንኡሳን ፕሮግራም ዝተገብረ ቴክኒካዊ ሓገዝ
- ✓ አብ ከይዲ ስልጠና ግዝኢትን ግልጋሎት ምኽሪን ብመሰረት ዓመታዊ ትልሚ ንኸካይዱ ዝተገብረ ክትትልን ዝተወሃበ ቴክኒካዊ ሓገዝን
- ✓ በቢ ወርሒ በቢ ርብዒ ዓመትን ፍርቂ ዓመትን ከይዲ ምዕባለታት ምንቕስቓስ መደባት ህንፀት ዓቕሚ ፕብሊክ ሴክተር ዝቐረበ ፀብዓብን ዝተገብረ ክትትልን

- ✓ ተገናዚቦም ዝተሰርሑ ዝርዝር መተግበሪ ትልሚ ንኡሳን ፕሮግራማት
- ✓ ኣፈፃፀማ መደባት ንኡሳን ፕሮግራማት ምስ ኣጠቓቕማ በጀት ምግንዛብ
- ✓ መደባት መፈፀሚ በጀት ናብ ሒሳብ መም/ፑል ክዛወር ምግባር
- ✓ በብወርሑ ዝለኣኽ ፀብፃብ ወፃኢታት ብእዋኑ ንክፍፀም ምክትታልን ምርግጋዕን።

ሽቶ 4:- ምስ ኩለን ን/ፕሮግራማት ዕቡቕ ርክብን መድረኽ ልውውጥ ተሞክሮ ተመስሪቱ

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ ንኩለን ንኡሳን ፕሮግራማት'ዚ መደብ ካብ ትልሚ ምድላው ጀሚሩ ክሳብ ምፍፃም መደባት ዘለው ከይዲ ስራሕቲ ክፈልጥዎን ክመልክዎን ዝተገብረ ተኸታታሊ ስራሕ
- ✓ ዝተኸየደ ተኸታታሊ ምይይጥ ኣብ መስርሕ መደባት ፒስካፕ ምስ መምርሒ ፑል ምም/ፋይ/ንብረትን
- ✓ ዝተኸየዱ ስራሕቲ ምስ ባንኪ ዓለምን ፌደራል ሚኒስቴር ህንፃት ዓቕሚን ኣብ ምፅዳቕን ተቐባልነት ኣብምርካብን ዓመታዊ ትልሚ መደባት ህንፃት ዓቕሚ ፐብሊክ ሴክተር ከይዲ ዕደጋታትን ኣመልኪቱ
- ✓ ዝቐረበ ዓመታዊ ፀብፃብ ስራሕቲ መደባት ህንፃት ዓቕሚ ፐብሊክ ሴክተር ን ልኡኽ ባንኪ ዓለም (joint supervision mission)
- ✓ ንፌደራል ህንፃት ዓቕሚ ፀብፃብ ኣፈፃፀማ መደባት ብእዋኑ ምልኣኽ

ሽቶ 5:- ከይዲ ዕደጋ መደባት ህንፃት ዓቕሚ ፐብሊክ ሴክተር ንክሳለጡ ዘኸእል ስፔሰራኬሽንን ዝርዝርምን ምስ በዝሒ ተዳልዮ ናብ ዝምልከቶም ቐረቡ ።

ዝርዝር ተግባራት

- ✓ ዝተመዓራረየን ዝተመሓየሸን ትልሚ ዕደጋ ተዳልዮ ፣ ናብ ሚ/ሀ/ዓቕሚን ባንኪ ዓለምን በፂሑ ፣ ኣዎንታዊ ምላሽ ዕደጋ ተረኺቡ
- ✓ NCB & LS ንኡሳን መደባት ህንፃት ዓቕሚ ፐብሊክ ሴክተር ብእዋኑ ንክፍፀም ዘኸእል ዝርዝር ስራሕ ተዳልዮ ።
- ✓ ዝዕደጉን ዝፍፀሙን መደባትን ተጠቀምቲ ን/ፕሮግራማት ክፈልጥዎን ክከታተልዎን ተገይሩ

2. መደባት ርክብ ሀዘቢ

ዕላማ 2.

ቁልፊ መደብ እዚ ቢሮ ሕብረተሰብ ክፈልጦ ምግባር ኣብ ምንጋስ ሰናይ ምምሕዳር፣ ሰላምን ልምዓትን እጃሙ ከወፊ ምግባር፣

ሽቶ 1. ቢሮና ሰናይ ምምሕዳር ንምዕሳል ዝፈጠሮ ምቹው ኩነት ተቻሊሑ።
ዝርዝር ተግባራት

- ኣብ ሰናይ ምምሕዳር ዝምልከት ዝወፀ መምርሕታት ምእካብ፣
- ዝተኣከቡ ደንብታት፣ መምርሕታት ምስ ዝምልከቶም ምንጻር
- እዚኦም ተጠሚሮም ብማዕኸናት ዜናን ብድሕረ ገፅን ምውዛዕ፣
- ብሕብረተሰብ ዝቐርቡ ርኢቶታት መብርሂ ምሃብ፣

ሽቶ 2. ኣብ ሓሙሽተ ወረዳታት ሰናይ ምምሕዳር ዝምልከት ብሉፃት ተመኩሮታት ተጠርኒፉ ተቻሊሑ።

ዝርዝር ተግባራት

- ኣብ ሰናይ ምምሕዳር ኣብነት ዝኾኑ ወረዳታት/ ጣብያታት/ ምንጻር፣
- ዝተረኸበ ተመኩሮ ምጥንኻር፣
- ዝተረኸቡ ተመኩሮታት ብማዕኸናት ዜናን ብድሕረ ገፅን ምውዛዕ፣

ዕላማ 3

ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ዝትግብሮም መደባትን ፕሮግራማትን ኩሉ ክፈልጦምን ኣብ ዝግበር ከይዲ ዲሞክራሲን ልምዓትን ዕዘዝ ተሳትፎ ከርኢ ተገይሩ።

ሽቶ 1. ኣብ ፕሮግራማት ህንፀት ዓቕሚ (CSR, DLDP, JSRP, UMCBP,) 4 መደባት ምቅላሕ ።

ዝርዝር ተግባር

- ንመዛተዩ ዝኾኑ ኣብዘን ፕሮግራማት ፅሑፋት ምድላው፣
- ኣብዚ ርእሰ ጉዳይ ዝሳተፉ ኣካላት ምዕዳም፣
- ብማዕኸናት ዜና ክሓልፍ ምግባርን ምክትታልን
- ዝግበሩ ምንቕስቓሳት ምክትታልን ምፅብጻብን

ሽቶ 2. ፀብጻብን መደባትን ፍርቂ ዓመት ቢሮ ህንፀት ዓቕሚ ብማዕኸናት ዜናን ብድሕረ ገፅን ተወዘዑ፣

ዝርዝር ተግባራት

- ፀብፃብን ትልምን እዚ ቢሮ ምጥማር ምውዳብን፤
- ንማዕኸናት ዜናን ንኸልኦት ሚላታትን ብዝምቹ ምዕሓፍ፤
- ዝተረኸቡ ተመኩሮታትን ፍፃሞታትን ብማዕኸናት ዜናን ብድሕረ ገፅን ምውዳብ፤

ሽቶ 3. ኣብ ፕሮግራማት ህንፃት ዓቕምን ሰናይ ምምሕዳርን መሰረት ገይርካ ብጋዜጣ ውይንን ድወትን መደብ ተመሓላለፉ።

ዝርዝር ተግባራት

- ዝትግበሩ ፕሮግራማት ተዘርዚሮም ህዝቢ ክፈልጦም ይቃልሑ፤
- ኣብ ፕሮግራም ምምሕዳሮም ስቪል ሰርቪስ ሕድሕድ ንጥፈት ቢሮታት ይመሓላለፍ፤
- ዘሎ ንጥፈት ምዕቡልን ድኽምን ጎኒ ምንፃር፤
- ስሩዕ መደብ ዝመሓላለፈሉ ምንፃር

ዕላማ 4

ንጥፈታት ቢሮና ብሰራሕተኛታትን የእትወና በሃልትን ብግልፂ ክፍለጥ ምግባር፤

ሽቶ 1. ኣጠቓቕማ ፒስካፕ (PSCAP)ን ምምሕዳር ቤት ፍርድን ኣመልኪቱ ክልተ ፕረስ ኮንፈረስ ተኻይዱ፤

ዝርዝር ተግባራት

- ሕድሕድ ተጠቓሚ ኣካል ፒስካፕ ከመይ ይጥቀሙ ከምዘሎ ይገልፅ፤
- ተጠቀምቲ ፒስካፕ ዝኮኑ ኣካላት መግለፂ ክህቡ ይሕተቱ፤
- ማእኸላት ዜና ዕድመ ይግበረሎም፤
- ኣብዚ ዝተረኸበ ሓሳብ ተጠቓሚ ብኻሊኡ ሚላ'ውን ክመሓላለፍ ይግበር፤

ሽቶ 2. ብቢሮ ዝዳለዉ መምርሒታትን ደንብታትን ብተጠቀምቲ ተፈሊጦም፤

ዝርዝር ተግባርታት

- ዝተዳለዉ መምርሒታትን ደንብታትን ምንፃር፤
- ዝተዳለዉ መምርሒ ብማዕኸናት ዜና ክሓልፍ ምግባር፤
- ንዝመፁ ርኢቶታትን ሕቶታትን መብርሂ መሃብ፤

ሽቶ 3. ኣብ ዝትግበሩ ዋዕላታትን ስልጠናታትን ክትትል ተገይሩ ተፀብዒቡ ፡

ዝርዝር ተግባራት

- ኣኼባ ይኹን ስልጠና ዝወሃበሉ ዕለት ኣቐዲምካ ምንፃር፤

- ማዕከላዊ ሆስፒታልና ክርክቡ ምዕዳም፣
- አኬባታት ኮን ገወገቡ ስልጠናታት ብምስልን ድምፅን ምሓዝ፣
- ዝተትሓዘ ሓበሬታ ዶኩመንት ገይርካ ምትሓዝ፣

ሽቶ 4. ኣብ ፕሮግራማት ምምሕያሽ ስቪል ሰርቪስ ኣብ 10 ኣብያተ ዕዮ ኣብነት ወሲድካ ብምጥማር ብማዕከላዊ ሆስፒታልና ተቓሊሑ።

ዝርዝር ተግባራት

- ኣብነት ዝተመርገ ኣብያተ ዕዮ ምንጻር፣
- ከይዲ ንጥፊተን ምንጻር፣
- ዝተረኸበ ውፅኢት ጠሚርካ ብዜና ክሓልፍ ምግባር።

ሽቶ5. ኩነታት ከይዲ ኣሰራርሓ ለውጢ ኣብ ኣብያተ ዕዮ መንግስቲ ተቓሊሑ፣

ዝርዝር ተግባራት

- ሕድሕድ ኣብያተ ዕዮ ኣብ ኣሰራርሓ ለውጢ (BPR) ዝኸደ ምንጻር፣
- ማዕከላዊ ሆስፒታል ክከታተሉ ምግባር፣
- ግልጺ ዘይኮነ ነገራት መብርሂ ክረኽቡ ምግባር፣
- ኣብ ዝካየዱ ስልጠናታት ምክትታል፣
- በቢክልተ ሰሙኑ ዝካየድ መድረኽ ምክክር ተኸታቲልካ ምፅብጻብ፣
- ዝተረኸቡ ምዕባላታት ብዝተፈላለዩ ኣግባብ ምውዛዕ፣

ሽቶ 6፡ ቢሮ ህንፃት ዓቕሚ ዝምልከቱ 2 ብሮሽራት ምድላዉ ።

ዝርዝር ተግባራት

- ዝግበሩ ዋዕላታት ምክትታልን ምትሕብባርን፣
- ብምስልን ድምፅን ሓበሬታ ምሓዝ፣
- ፅሑፋት ምጥንቓር/ ምድላዉ
- ተሓቲሙ ክወፅእ ምግባር፣
- ብግቡእ ተመዓራርዩ ዶኩመንት ኮይኑ ክተሓዝ ምግባር፣

ሽቶ 7. ዌብ ሳይት /web site/ ቢሮ ህንፃት ዓቕሚ ተመሊኡ ኣብ ጥቕሚ ውዲሊ።

ዝርዝር ተግባራት

- ድሕረገፅ ዘሎ ምጻኑ ኣብ ኩሉ ፅሑፍና ምልላይ
- ኩሉ በቢዝምልከቶ ኸፅሕፍ ምንጋርን ፅሑፋት ምትእኸኻብን፣
- ሰሙናዊ ፅሑፍ ኣዳሊኻ ምምሕልላ፣

- ከም ቀንዲ መራኸቢ ቻነልና/ መስመርና/ ገይርካ ምጥቃም።

3. መደባት ስርዓተ ፆታ

ዕላማ 5

ደቂ ኣንስትዮ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ክልልና ዓቕመን ብምዕባይ ኣብ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ተሳትፎኣንን ተጠቃምነቱንን ክግቢ ምግባር። እዚ ዕላማ ንምስካዕ እዞም ዝስዕቡ ሽቶታት ይትግበሩ።

ሽቶ 1- ደቂ ኣንስትዮ ኣመልኪቱ ቢሮና ክሰርሖም ዝግባእ ሰራሕቲ ምስ ዝምልከቶም ክኢላታት ብምትሕብባር መፅናዕቲ ተኻይዱ።

- ኣብ ሰራሕ ዘለዉ ሰልጠና፣ ዕብየት፣ ዝውውርን ካልኣት ጥቅማ ጥቕምን ምስ ነባራዊ ኩነታት ደቂ ኣንስትዮ ዘለዎም ርክብ ምዕናዕ።
- ፖለቲካዊ፣ ማሕበራውን ኢኮኖሚያውን ደቂ ኣንስትዮ ምስ ስርሓን ዝትትሓሓዘ ኩነታት ተሳትፎኣን ከመይ ከምዝመስል ምዕናዕን መፍትሒ ሓሳባት ምቕራብን፣
- ተሳትፎ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ኣመራርሓ እንታይ ከምዝመስል ምዕናዕ፣

ሽቶ 2- ናይቲ ቢሮ ስትራቴጂካዊ ትልሚ፣ ዓመታዊ ትልሚ፣ ሰራሕቲን ካልኣት ምስቲ ቢሮን ምስ ስርዓተ ፆታን ዝተተሓሓዙ ፖሊሲ፣ ስትራቴጂ፣ ፓኬጃትን ከምኡውን ካልኣት መረዳእታታትን ተኣኪቡ፣ ታፋሊጡ።

- ስትራቴጂካዊ ትልምን ዓመታዊ ትልምን እቲ ቢሮ ብምርካብ ናይቲ ቢሮ ሰራሕቲ ብንፁር ምፍላጥ፣ 2^{ተግዜ}
- ምስ ኣብ ክልል ቢሮታት ዝርከባ ስርዓተ ፆታ ኣክስፐርትታትን ካልኣትን ናይ ልውውጥ ልምዲ ምግባር 3^{ተግዜ}
- ንደቂ ኣንስትዮ ዝምልከት ብሃገር ደረጃ ዝወፀ መምርሕታት ፖሊሲታትን ሕግታትን ካልኣት ኣድለይቲ ማተርያላትን ምእካብን ኣነጻርካ ምፍላጥን(Quantify) ብዝመፅዎ መሰረት

ሽቶ 3- ኣብ ቢሮና ዘለዉ መምርሕታት ከምኡ ውን ኣብ ዝቐርቡ ፀብፃባትን ኣብተን ዘለዎ ኮሚቴታትን ዘለዎ ደቂ ኣንስትዮ መምርሕታት ፈሊጠን ንጡፍ ተሳትፎ ንክገብሩ ተዘርጊሑ።

- ኣብ ቢሮና ዘለዉ ደምብታት መምርሕታት ብዓይኒ ስርዓተ ፆታ ምድህሳስ(ክንደይ መምርሕታት) 1 መምርሒ

- ኣብቲ ቢሮ ዝቀርቡ ናይ ርባዕ፣ ፍርቅን ዓመታዊ ፀብፃባትን ስርዓተ ምዃን ዘካተቱ ምዃኖም ምክትታልን (gender auditing system) ምጥቃምን 2ተግዜ ማለት ርባዕ፣ ዓመታዊ ፀብፃባትን
- ኣብቲ ቢሮ ኣብ ዝተጣየኹ ኮሚቴታት ዝርከባ ደቂ ኣንስትዮ ሕድሕድ መምርሕታት ንክፈልግ ብምግባር ምሕጋዝ 2ተ መምርሕታት መምርሒ ምልመላን መረፃን፣ ደንቢ ስነ ስርዓት ኣፈፃፀማ ድስፕሊንን ኣቀራርባ ቅሬታን

ሽቶ 4- ስርዓተ ምዃን ኣመልኪቱ ስራሕቲ ዓቕሚ ምዕባይ ስልጠና ምውሳድን ኣብቲ ስልጠና ዝተረከበ ሓሳባት ኣማዕቢልካ ንቢሮና ሰራሕተኛታት ትምህርቲ ተዋሂቡ።

- ንኩለን ናይ ቢሮና ኪኢላታት ብፍላይ ድማ ንደቂ ኣንስትዮ ሰራሕተ"ታት ስርዓተ ምዃን ኣመልኪቱ ስልጠና ምሃብ 28 ንደቂ ኣንስትዮ ሰራሕተ"ታት እቶም ስልጠናታት ድማ ፖሊሲይ ደቂ ኣንስትዮ ፓኬጅ ደቂ ኣንስትዮ
- ኣብ ቢሮና ዘለዎ ደቂ ኣንስትዮ ምስ ሞየኣን ዝተትሓሓዘ ዓቕሚን ክዕብያሉ ዝኸእላ ስልጠና ክወስዳ ምግባር 4ተ ንደቂ ኣንስትዮ ሰራሕተ"ታት ኣብ ደብረዘይት
- ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ብምዝርራብ መራሒት እቲ ሰራሕ ናይ መሰልጠንቲ ስልጠና ክትወስድ ምግባር 2ተ ደቂ ኣንስትዮ ደብረዘይት
- ቢሮና ምስ ወረዳ መሓውራቱ ኣብ ዘካይዶም ፕሮግራማት ስልጠና መድረኽ መፍጠሪ ግንዛቤ ስርዓተ ምዃን ምምቕቓው፣

ሽቶ 5- ደቂ ኣንስትዮ ኣመልኪቶም ክስርሑ ዝግብኦም ስራሕቲ ክትትልን ሓገዝን ተገይሩ።

- ኣብ ትሕቲ ቢሮና ዝርከቡ ወረዳታት ኣብያተ ፅሕፈታት ኣብ ስርዓተ ምዃን ኣመልኪቶም ክስርሑሎም ዝግብኦም ስራሕቲ መመላኸትቲ /ኣንፈት/ምሃብን ምሕጋዝን 46 ወረዳ
- ኣብ ቢሮና ብትልሚ ዝተትሓዙ ዝተፈላለዩ ስልጠናታት ንደቂ ኣንስትዮ ዘካተቱ ምዃኖም ምርግጋዕ።

ሽቶ 6- ደቂ ኣንስትዮ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ዝርከባሉ ኩነታት ስራሕ ዝገልፅ መረዳእታ ምትእኸኻብን ብኣንፃር ስርዓተ ምዃን ተዳህሲሱ።

- ፕሮፋይል ደቂ አንስተዎ ሰራሕተኛታት መንግስቲ ክልልን ወረዳን ኩለን ኣብያተ ፅሕፈት ህንፃት ዓቕሚ ብትምህርቲ፣ ብስራሕ ልምዲ ብዕድመ ወዘተ ምንጻር፣
- ኣብ ኩለን ኣብያተ ፅሕፈት ህንፃት ዓቕሚ ክልልን ወረዳን ደቂ አንስተዎ ዘለውን ደረጃ ሓላፍነት ምንጻር

4. ምትእትታው ስርዓት ትልምን ፀብዓብን

ዕላማ 6

ኣፈፃፀማ ስትራቴጂክ ትልሚ ቢሮና ቦቲ ዝድለን ትኸክለኛ ብዝኾነ ኣንፈትን ይኸይድ ምህላው ምርግጋፅ

ሸቶ 1:- ኣብ 15 ወረዳታት ከይዲ ስራሕ ምፍታሽ (Monitoring) ፣ ዝተረኸበ ውፅኢት እቲ መፅናዕቲ ፀብዓብ ተዳልዩ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ቀሪቡ፣ ዝርዝር ተግባራት

- ዓቕሚ በጀት፣ ሓይሊ ሰብን ካልኦት ቀረባትን ቢሮና ኣብ ግምት ብምእታው መፅናዕቲ ዝካየደለን ወረዳታት መሕረዩ ረጅሒታት ምንጻር፣
- ነቲ መፅናዕቲ ዝሕግዝ ቼክሊስት ምድላው፣
- ናብ ዝተሓረዩ ወረዳታት ብምኻድ መረዳእታ ምእካብ፣
- ሪፖርት ተዳልዩ ናብ ዝምልከቶ ኣካል ምቕራብ፣

ሸቶ 2 :- ሕድሕድ ክፍልታትን ወረዳታ ኣብያተ ፅሕፈት ህንፃት ዓቕምን ኣብ ዓመታዊ ትልመን ሒዘንኦ ዝነበራ ስራሕቲ ተገምጊሞም፣ ዘይተተግበሩ ስራሕቲ ተነጻሪም ኣብቶም ተሪፎምና ዘለው ዓመታት ዝፍፀሙሉ ኩነታት ተመቻቻዩ፣

ዝርዝር ተግባራት

- ዓመታዊ ትልሚ ሕድሕድ ክፍሊታት ስራሕ እቲ ቢሮ ምስ ስትራቴጂክ ትልሚ 5 ዓመት ዘለዎ ተዛማድነትን ኣፈላላይን ምግምጋም ፣
- ኣብ ስትራቴጂክ ትልሚ እቲ ቢሮ ክሳብ እዚ ሒዝናዮ ዘለና በጀት ዓመት ክፍፀሙ እናተገበኦም ዘይተፈፀሙ መደባት ነጻርካ ምውፃእ፣
- እቶም ዘይተፈፀሙ ስራሕቲ ኣብቶም ተሪፎምና ዘለው እዋናት መፈፀሚ ስትራቴጂክ ትልሚ ተኣታትዮም ዝፍፀሙሉ ኩነታት ምፅናዕን ንዝምልከቶ ኣካል ምቕራብን፣

ዕላማ 7

ዕፋፍ፣ ዝተዋደደን ዘመናዊ ስርዓት ኣታሕዛ ፀብዓብ ዝተኸተለን ኣካይዳ ክህሉ ምግባር፣ ኣፈፃፀማ ትልሚ መምርሒታትን ወረዳታትን ምሕጋዝን፣

ሸቶ 1 :- ዓመታውን ናይ 9 ወርሕን ፀብዓብ ኣፈፃፀማ ስራሕ ናይ'ቲ ቢሮ ብምድላው ናብ ዝምልከቶ ኣካል ቀሪቡ።

ዝርዝር ተግባራት

- ወረዳታትን መምርሒታትን ፀብዓባተን ብእዋኑ ክልእኻ ምትሕብባር፣
- ካብ ሕድሕድ መምርሕን ወረዳን ዝመፁ 9 ወርሕን ዓመታውን ፀብዓባት መሰረት ብምግባር ጠቕላላ ናይቲ ቢሮ ፀብዓብ ምድላው፣
- ሕድሕድ ወረዳታትን መምርሒታትን ዘዳለውኦ ትልምን ፀብዓብን መሰረት መዐቀኒታት ብምውፃእ ስርርዕ ምክያድ፣

ሸቶ 2 :- ትልሚ 2001 ዓ/ም ቢሮና ዕፋፍ ብዝኸነ መንገዲ ንምድላው ኣድላዩ ቅድመ ምድላው ተኻይዱ።

ዝርዝር ተግባራት

- ሕድሕድ ክፍሊታት እቲ ቢሮ ዘዳለውኦ ትልምን ፀብዓብን 3 ወርሒ፣ 6 ወርሒ፣ 9 ወርሕን ዓመታውን ደረጅኦም ዝሓለውን ተመሳሳልነት ቅርፂ ኣሰራርሓ ንክኸተሉ ዘኸእሉ ቅጥዒታትን ማኑዋላትን ብምድላው ምክፍፋል፣
- ወረዳታት ዘዳለውኦ ትልምን ፀብዓብ 3 ወርሒ፣ 6 ወርሒ፣ 9 ወርሕን ዓመታውን ደረጅኦም ዝሓለውን ተመሳሳልነት ቅርፂ ኣሰራርሓ ንክኸተሉ ዘኸእሉ ቅጥዒታትን ማኑዋላትን ብምድላው ምክፍፋል፣

IV. ስርዓት ክትትልን ደገፍን

- መምርሒታት ብብሰሙን ካብ 1 ሰዓት ንዘይብዝሕ ጊዜ ልውውጥ ኣበሬታ ኣፈፃፀማ መደብ ይገብሩ።
- ዘፈራት ኣብ 2 ሰሙን 1 ጊዜ ልውውጥ ኣበሬታ ኣፈፃፀማ መደብ ይገብሩ
- ላዕለዎይ ማናጅመንት /ኣመራርሓ ቢሮ/ ብብሰሙኑ ዓርቢ ኣኼባ ይገብር
- ናይ 3 ወርሒ፣ ናይ 6 ወርሕን ዓመታዊን ፀብዓባት ብብብርኩ ተሰሪሖም ናብ ግልጋሎት ትልምን ኘሮግራምን ይለኣኹ
- ቢሮ ንናይ ቢሮ/ሰብ ሞያ ኣዊሱ 3 ወርሓዊ ናይ 1/2 መዓልቲ ገምጋም ይካይድ

- አብ ዓመት ክልተ ጊዜ ምስ ወረዳታትን፣ ምስ አብ ቢሮ ዘለው ሰራሕተኛታትን ብሓባር ገምጋም ይካየድ
- ወረዳታት በብ 3 ወርሒ፣ 6 ወርሒን ዓመት ምስ ተጠቓለለን ፀብፃብ ናብ ቢሮ የቐርቡ። ንዝልኻኹ ፀብፃብት መሰረት ዝገበረ ግብረ መልሲ'ውን ይወሃቡ። ወርሓዊ ሓፀርቲ ሓበሬታት'ውን ካብ ወረዳ ናብ ክልል ይለኻኹ።
- ቢሮ ቸክ ሊስት ብምድላው አብ ዓመት 2 ጊዜ ናይ ሰፕርቪዥንን ዳህሳስን ስራሕቲ ይሰርሕ
- ወረዳ ምስ ጣብያ'ውን ስሩፅ ገምጋምን ፀብፃብ ዝላኻኹልን ስርዓት የተኣታቱ
- ክልል ምስ ወረዳ አብያተ ፅሕፈት ናይ ሓባር ስራሕቲ አመልኪቱ ናይ ሓባር ገምገም ዝገብርሉ /በብ 3 ወርሒ/ ስርዓት የተኣታቱ
- ባዕሉ ዝኸኣለ ዝፍፀም ዓብይ መደብ እንትህሉ ግን ንባዕሉ ፀብፃብ ይለኻኹ።

ሓበሬታ

- ኩለን መምርሒታትን ነዚ ትልሚ'ዙይ መሰረት ዝገበረን አድላይ መደብ ማዓዝ፣ አበይ ይፍፀም ዝብል ዝሓዘ ዝርዝር ትልሚ አለወን።
- ንነብሲ ወከፍ መደባት መተግበሪ ኘላን (Action plan) ተዳልዩ አሎ እዙይ ንፁር አፈፃፅማ መደባት ዘርኢ ሰደቓ እዩ።

V. መተግበሪ ትልሚ

ነዚ ቅጥረ'ዚ ዝመልኦ ሰብ ሽም:-----

ሓላፍነት:-----

ዕለት -----

ናይ ዘረጋገፀ ሓላፊ ሽምን ፊርማን -----

መተግበሪ ትልሚ (Action plan)

ዕላማ -----

ተ.ቁ	ርእሲ	አተገባብራ/አፈፃፀማ					ክትትልን ገምጋምን	
		ተግባራት:- ዝስርሑ ዝርዝር ስራሕቲ እንታይ እንታይ'ዮም?	ብመን ይስርሑ?	መዓዝ ይስርሑ?	እንታይ resource ትጥቀም	Fiscal year	መርኣዩ መረጋገዒ ምዕባለ'ቶም ስራሕቲ እንታይ'ዮም /indicators/ ?	እቶም መርኣዩ መረጋገዒ ምዕባለ ብኸመይን መዓዝን ይእከቡ?

መቆጣጠር ቅጥጫ (check list)

1. በግል ዋና፣ መምርሒ/ግልጋሎት/ወረዳ -----

2. እዚ ፀብጻብ ዝሸፋኖ ግዜ፣ ካብ ----- ክሳብ -----

3. ዝተተለሙ መደባት

3.1. ዝተተለሙ ዝርዝር ቁልፊ መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዝተፈፀሙ ዝርዝር ቁልፊ መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዘይተፈፀሙ ዝርዝር ቁልፊ መደባት 1. -----

ምስ ምክንያቶም 2. -----

3. -----

3.2. ዝተተለሙ ዝርዝር ዓበይቲ መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዝተፈፀሙ ዝርዝር ዓበይቲ መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዘይተፈፀሙ ዝርዝር ዓበይቲ መደባት 1. -----

ምስ ምክንያቶም 2. -----

3. -----

3.3. ዝተተለሙ ዝርዝር ንኡሳን መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዝተፈፀሙ ዝርዝር ንኡሳን መደባት 1. -----

2. -----

3. -----

ዘይተፈፀሙ ዝርዝር ንኡሳን መደባት 1. -----

ምስ ምክንያቶም 2. -----

3. -----

4. አፈፃፀማ ትልሚ ብሚኢታዊት

- 4.1. ቁልፊ መደባት -----%
- 4.2. ዓበይቲ መደባት -----%
- 4.3. ንኡሳን መደባት -----%

5. አብ ክይዲ አፈፃፀማ ዝነበሩ ጥንኲሩን ድኹምን ጎንታት

- 5.1. ጥንኲር ጎንታት -----

- 5.2. ድኹም ጎንታት -----

-----

6. አብ ክይዲ አፈፃፀማ ዘጋጠሙ ቀንዲ ፀገማት

- 6.1. -----
- 6.2. -----
- 6.3. -----

7. ዝተወሰዱ ናይ መፍትሒ ስጉምቲታት

- 7.1. -----
- 7.2. -----
- 7.3. -----

8. ንቅድሚት ትኹረት ዘድልዮም ጉዳያት

- 8.1. -----
- 8.2. -----
- 8.3. -----

9. መጠቓለሊ -----

ነዚ ዘዳለዎ

ነዚ ዘዕደቕ

ስም -----

ስም -----

ሓላፍነት -----

ሓላፍነት -----

ክታም -----

ክታም -----

ዕለት -----

ዕለት -----

ዝተውሃበ ስልጠና መምህራን ቅጥፂ

በዓል ዋና ስምርታ / ግልጋሎት/ ወረዳ -----

ቁ.ተ	ዛዕባ ስልጠና	ዕላማ ስልጠና	ጊዜ ስልጠና	ቦታ ስልጠና	ዓይነት ስልጠና	ወሃቢ ስልጠና	በዝሒ ስልጠና			ዕግቦት ስልጠና	ካልእ
							ተባ	እነ	ድምር		